

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK-BİLGİSAYAR ANABİLİM DALI
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ BİLİM DALI

**OTİSTİK ÖĞRENCİLERE YÖNELİK VERİ TABANI
OLUŞTURULMASI VE TAKİP UYGULAMASI**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan: **ALTAN AYGÜN**

İSTANBUL, 2010

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK-BİLGİSAYAR ANABİLİM DALI
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ BİLİM DALI

**OTİSTİK ÖĞRENCİLERE YÖNELİK VERİ TABANI
OLUŞTURULMASI VE TAKİP UYGULAMASI**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan:

ALTAN AYGÜN

Öğrenci No:

070862008

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. TURHAN KARAGÜLER

İSTANBUL, 2010

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum Otistik Öğrencilere Yönelik Veri Tabanı Oluşturulması Ve Takip Uygulaması başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 08.06.2010

(İmza)

(Altan AYGÜN)

JÜRİ SAYFASI

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI SONUÇ TUTANAĞI

Beykent Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Aşağıda tez adı belirtilen yüksek lisans öğrencisi. ..070862008... no'lu **Altan Aygün**'ün 27/07/2010... tarihinde yapılan tez savunma sınavı¹ sonucunda ...7.0...dakika süreyle sunduğu ve savunduğu tezi hakkında² oybirliğiyle/oyçokluğuyla, Kabul/Red/Düzeltilme(~~.....~~ay içinde) kararı verilmiştir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Anabilim Dalı: Matematik-Bilgisayar.....
Programı : Bilgi Teknolojileri.....
Tez Başlığı³ : *Otistik Öğrencilere Yönelik Veritabanı Oluşturulması ve Takip Uygulaması*
.....
.....

Tez Sınav Jürisi **Öğretim Üyesi**

Danışman :Yrd.Doç.Dr. Turhan Karagüler
Üye :Yrd.Doç.Dr. Gökhan Silahtaroğlu
Üye :Yrd. Doç. Dr. Haluk Kul

İmza

¹ Jüri üyeleri söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Belirlenen günde yapılamayan jüri toplantısı, katılanların hazırladığı bir tutanakla enstitü yönetimine bildirilir. Bu durumda jüri en geç onbeş gün içinde toplanarak aday tez savunma sınavına alır. Tez savunma sınav süresi en az 45 dakikadır. Yüksek lisans tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-yanıt bölümlerinden oluşur ve dinleyiciye açıktır. (Beykent Lisansüstü eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde30-3)

² Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, tez hakkında "kabul", "düzeltme" veya "red" kararı verir. Jüri başkanı, jüri üyelerince imzalanmış sınav tutanağını, tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü yönetimine teslim eder. Tezi başarısız bulunan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak ve yönetmelikte belirtilen usullere uygun olarak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sınavında da tezi kabul edilmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. (Beykent Lisansüstü eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde30-4)

³ İleride doğabilecek aksaklıkların engellenmesi için tezin başlığının yazılması gerekmektedir.

OTİSTİK ÖĞRENCİLERE YÖNELİK VERİ TABANI OLUŞTURULMASI VE TAKİP UYGULAMASI

Tezi Hazırlayan: Altan AYGÜN

ÖZET

Günümüzde bilgi teknoloji sistemleri yaşamın her alanında kullanılmaktadır ve eğitim bu alanların başında gelmektedir. Sayıları gerek ülkemizde, gerekse dünyada azımsanmayacak boyutta olan otistik öğrencilere yönelik bilgi sistemleri tasarım ve kullanımı henüz sınırlı düzeydedir.

Bu araştırmada otistik çocukların detaylı bilgilerinin tutulması için web tabanlı bir uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Otistik Çocuklar Eğitim Merkezlerinde eğitim gören öğrencilerin kişisel bilgileri, sağlık, eğitim durumları, velilerinin kişisel bilgileri web tabanlı OCEM uygulaması ile saklanabilecektir. Bu çalışmanın otistik bireylerin yaşam kalitesini yükseltmesi, özel ve üstün yetenekli olanların erken fark edilmesine bir basamak oluşturması düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Otizm, Eğitim Bilgi Sistemleri, Rol Tabanlı Yetkilendirme.

CREATING A DATA BASE AND FOLLOW-UP APPLICATION FOR AUTISTIC PUPILS

Presented by: Altan AYGÜN

ABSTRACT

Today information technology systems have been used in all fields of life and education is one of the leading ones. The information systems aimed at autistic pupils ,whose numbers not be undersestimated both in our country and in the world , are still in limited level.

In this thesis, it is aimed to develop a web based application to keep detailed information of autistic children. Personal health, educational and parental of pupils who study at Autistic Children Education Centers will be stored in a web based OCEM applicaton. This research is considered to be a further step in improving the life quality of autistic children and an early step to become aware of those who have superior skills.

Key Words: Autism, Education Information Systems, Role-Based Authorization.

TEŞEKKÜR

Tez alıŐmasının planlanması ve değerlendirilmesinde gerekli akademik desteği sağlayan ve kıymetli tecrübelerinden faydalandığım hocam, Yrd. Do. Dr. Turhan KARAGÜLER 'e içtenlikle teşekkür ederim

ÇalıŐmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarını benden esirgemeyen arkadaşlarım Selman AY, Sani KAMIŐ, Aydın OK, Ufuk ENDİR, Hasan ÖVÜNÇ, Serkan AYGÜN'e ve manevi desteğini esirgemeyen kıymetli aileme teŐekkürü bir borç bilirim.

İstanbul Arıcılar Otistik ocuklar Eğitim Merkezi rehber öğretmeni Ada Ümmühan Köse' ye çalışmanın planlanması ve uygulanması aŐamalarında gerekli olan her türlü doküman ve bilgi desteğini vermiştir kendisine içtenlikle teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLOLAR LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ	X
KISALTMALAR	XII
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1 LİTERATÜR BİLDİRİŞLERİ.....	3
1.2 OTİSTİK BİREYLERİN EĞİTİM SÜRECİ TASARIMI.....	7
BÖLÜM II.....	9
OTİZM.....	9
2.1 OTİZMİN YAYGINLIK ORANI.....	10
2.2 OTİSTİK ÇOCUKLARIN EĞİTİM MERKEZLERİ (OÇEM)	10
2.3 OTİSTİK ÇOCUKLARI TANILAMA VE YERLEŞTİRME.....	12
2.4 OTİSTİK ÇOCUKLARIN DAVRANIŞ PROBLEMLERİ	14
2.5 OTİZM VE TEDAVİ.....	15
BÖLÜM III	16
OTİSTİK ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULAMANIN TASARIMI .	16
3.1 OTİSTİK BİREYLERE YÖNELİK MERKEZİ BİR VERİTABANI TASARIMI	16
3.2 GENEL BİLGİLER VE SİSTEM AYARLARI	18

3.3 OÇEM UYGULAMASINDA KULLANILAN TABLO ADLARI VE AÇIKLAMALARI.....	20
3.4 OÇEM UYGULAMASINDA KULLANILAN GÖRÜNÜMLERİN (VIEWS) ADLARI VE AÇIKLAMALARI	21
3.5 OÇEM TABLOLAR VE ALAN YAPISI	21
3.5.1 KULLANICI BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	23
3.5.2 BRANŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO.....	24
3.5.3 ÖĞRETMEN BRANŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO .	24
3.5.4 ÖĞRENCİ AİLE BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	25
3.5.5 ÖĞRENCİ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	26
3.5.6 SERVİS BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	27
3.5.7 SINIF BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	28
3.5.8 ÖĞRENCİ DAVRANIŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	29
3.5.9 DAVRANIŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO	30
3.5.10 ÖĞRENCİNİN KULLANDIĞI İLAÇ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO.....	31
3.5.11 İLAÇ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO.....	32
3.6 OÇEM GÖRÜNÜMLER(VIEWS) YAPISI.....	33
3.6.1 ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI GÖRÜNÜMÜ	33
3.6.2 ÖĞRENCİLERİN KULLANDIĞI İLAÇLARIN GÖRÜNÜMÜ ...	34
3.6.3 ÖĞRENCİ AİLESİNİN GÖRÜNÜMÜ.....	34
3.6.4 ÖĞRENCİ BİLGİLERİNİN GÖRÜNÜMÜ.....	35
3.6.5 SINIF BİLGİLERİNİN GÖRÜNÜMÜ	35
3.7 OÇEM GENEL SAYFA YAPISI	36
BÖLÜM IV	40
OÇEM UYGULAMASININ TANITIMI.....	40
4.1.GİRİŞ KONTROL SAYFASI	40
4.1.1 UYGULAMADA KULLANILAN YETKİLENDİRME	41
4.2 KULLANICI LİSTELEME EKRANI.....	42
4.2.1 KULLANICI EKLEME EKRANI.....	43
4.2.2 KULLANICI DÜZENLEME	43
4.2.3 KULLANICI SİLME	44
4.2.4 KULLANICI ŞİFRE DEĞİŞTİRME	45
4.3 DAVRANIŞ LİSTELEME EKRANI	46
4.3.1 DAVRANIŞ EKLEME EKRANI.....	46
4.3.2 DAVRANIŞ DÜZENLEME.....	47

4.3.3 DAVRANIŞ SİLME	48
4.4 İLAÇ LİSTELEME EKRANI	48
4.4.1 İLAÇ EKLEME EKRANI	49
4.4.2 İLAÇ DÜZENLEME	49
4.4.3 İLAÇ SİLME	50
4.5 SINIF LİSTELEME EKRANI.....	51
4.5.1 SINIF EKLEME EKRANI	51
4.5.2 SINIF DÜZENLEME	52
4.5.3 SINIF SİLME.....	52
4.6 SERVİS LİSTELEME EKRANI.....	53
4.6.1 SERVİS EKLEME EKRANI.....	53
4.6.2 SERVİS DÜZENLEME	54
4.6.3 SERVİS SİLME.....	55
4.7 ÖĞRENCİ LİSTELEME EKRANI	56
4.7.1 ÖĞRENCİ EKLEME EKRANI.....	57
4.7.2 ÖĞRENCİ SİLME	57
4.7.3 ÖĞRENCİ DETAYLARI EKRANI.....	58
4.7.4 ÖĞRENCİ İLAÇ GÜNLÜĞÜ	64
4.7.5 ÖĞRENCİ DAVRANIŞ GÜNLÜĞÜ EKRANI	65
4.8 RAPORLAMA.....	67
4.9 UYGULAMADAN ÇIKIŞ	68
BÖLÜM V	69
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
KAYNAKLAR.....	73
EK 1 OTİZİM TANISI ALMIŞ BAZI ÜNLÜLER.....	78
EK 2 KARŞILIKLAR SÖZLÜĞÜ	80
EK 3 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI OÇEP ŞEMASI	81
EK 4 OÇEM PERSONELİ ŞEMASI.....	82
EK 5 RFID TEKNOLOJİSİ UYGULAMA ALANLARI	83
EK 6 SHA-1 NEDİR VE KULLANIM ALANLARI NELERDİR.....	84

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 BAĞIMSIZ OÇEM	13
Tablo 2 BAĞIMLI OÇEM.....	13
Tablo 3 Geliştirilen veritabanında tabloların yapısı ve kapsadığı içerik bilgisi....	20
Tablo 4 Veritabanında görünüm (View) yapısı açıklamaları.....	21
Tablo 5 Örnek Excel çıktısı.....	68

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil Adı	Sayfa
Şekil 1 Otistik bireylere yönelik tasarlanan eğitim süreci akış çizelgesi	8
Şekil 2 Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi (OÇEM) Şeması	11
Şekil 3 Otistik bireylere yönelik merkezi bir veri tabanı oluşturulması	17
Şekil 4 Ocems Uygulamasının Katmanlarında Yer Alan Bileşenler	19
Şekil 5 OÇEM’ de kullanılan tablo adları	21
Şekil 6 OÇEM Uygulamasının Veritabanı Mimarisi Tablo İlişkileri Diyagramı .	22
Şekil 7 Kullanıcı bilgileri (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü	23
Şekil 8 Branş bilgileri tablo yapısı	24
Şekil 9 Öğretmen branş bilgilerinin tutulduğu tablo yapısı	24
Şekil 10 Öğrenci aile bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü.....	25
Şekil 11 Öğrenci bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü.....	26
Şekil 12 Öğrenci servisi bilgileri (a) tablosu, (b) sonuç kümesi görüntüsü	27
Şekil 13 Sınıf Bilgileri (a) tablosu yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü	28
Şekil 14 Öğrenci davranışları (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü	29
Şekil 15 Davranış bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü.....	30
Şekil 16 Öğrencinin kullandığı ilaçların bilgisinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç görüntü kümesi	31
Şekil 17 İlaç adlarının tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü ...	32
Şekil 18 OÇEM uygulamasında kullanılan tüm görünüm(Views)	33
Şekil 19 Öğrenci davranışlarının görünümünün yapısı	33
Şekil 20 Öğrencilerin kullandığı ilaçların görünümü.....	34
Şekil 21 Öğrenci ailesinin görünümü.....	34
Şekil 22 Öğrenciye ait bilgilerin görünümü.....	35
Şekil 23 Sınıflara ait bilgilerin görünümü.....	35
Şekil 24 OÇEM uygulaması genel sayfa yapısı.....	37
Şekil 25 Kullanıcı girişinin tanımlanması ve doğrulanması algoritması	39
Şekil 26 Kullanıcı giriş sayfası	39
Şekil 27 OÇEM Giriş ekranı	40
Şekil 28 Yönetici kullanıcısı için ana sayfa ekran görüntüsü	41
Şekil 29 Öğretmen ve veli kullanıcısı ekran görüntüsü	42
Şekil 30 Kullanıcı listeleme ekranı görüntüsü	42
Şekil 31 Kullanıcı ekleme sayfası görüntüsü	43
Şekil 32 Kullanıcı düzenleme sayfası görüntüsü	44
Şekil 33 Kullanıcı silme sayfası ekran görüntüsü	45
Şekil 34 Kullanıcı şifre değiştirme ekranı görüntüsü.....	45
Şekil 35 Davranış listeleme ekranı görüntüsü.....	46
Şekil 36 Davranış ekleme sayfası görüntüsü	47
Şekil 37 Davranış düzenleme ekranı görüntüsü.....	47
Şekil 38 Davranış silme ekran görüntüsü.....	48
Şekil 39 İlaç listeleme ekranı görüntüsü	48

Şekil 40 İlaç ekleme ekranı görüntüsü	49
Şekil 41 İlaç düzenleme ekranı görüntüsü	50
Şekil 42 İlaç silme sayfası ekran görüntüsü	50
Şekil 43 Sınıf listesi ekran görüntüsü	51
Şekil 44 Sınıf ekleme sayfası görüntüsü	52
Şekil 45 Sınıf düzenleme ekranı görüntüsü	52
Şekil 46 Sınıf silme ekran görüntüsü	53
Şekil 47 Servis listesi ekran görüntüsü	53
Şekil 48 Servis ekleme ekranı görüntüsü	54
Şekil 49 Servis düzenleme ekran görüntüsü	55
Şekil 50 Servis silme ekran görüntüsü	55
Şekil 51 Öğrenci listesi ekran görüntüsü	56
Şekil 52 Öğrenci ekleme ekran görüntüsü	57
Şekil 53 Öğrenci silme ekranı görüntüsü	58
Şekil 54 Öğrenci listesi ekranı görüntüsü	58
Şekil 55 Öğrenci detayları ekranı görüntüsü.....	59
Şekil 56 Öğrenci detaylarında veli bilgileri menüsü.....	59
Şekil 57 Öğrenci detaylarından veli ekleme görüntüsü	60
Şekil 58 Öğrenci detaylarından düzenli kullanılan ilaçlar menüsü.....	60
Şekil 59 Öğrenci detaylarından bağlanılan ilaç ekleme menüsü	61
Şekil 60 Düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden bağlanılan ilaç günlüğü görüntüsü	62
Şekil 61 Öğrenci detaylarından bağlanılan alışkanlık davranışları menüsü	62
Şekil 62 Öğrenci detaylarından alışkanlık davranışları menüsünden davranış ekleme.....	63
Şekil 63 Öğrenci detaylarından davranış günlüğü ekran görüntüsü	64
Şekil 64 Öğrenci listesi ekranı	64
Şekil 65 Düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden bağlanılan ilaç günlüğü görüntüsü	65
Şekil 66 Öğrenci detaylarından davranış günlüğü menüsü.....	66
Şekil 67 Excel'e aktarma butonu	67
Şekil 68 Dosyayı Excel formatında açmak veya kaydetmek görüntüsü	67
Şekil 69 Uygulamadan çıkış görüntüsü	68
Şekil 70 RFID teknolojisi çalışma biçimi	71
Şekil 71 RFID sisteminin temel bileşenleri	72
Şekil 72 SHA-1 kimlik doğrulama algoritması.....	85

KISALTMALAR

ASCX	: (Web User Control) MASTER PAGE
ASPX	: Active Server Pages
C#	: Microsoft'un Geliştirmiş Olduğu Yeni Nesil Dilidir.(Csharp)
DLL	: Dynamic Link Library
HTML	: HyperText Markup Language
HTTP	: Hyper Text Transfer Protocol-Hiper Metin Transfer Protokolü
JRE	:Java Run-Time Environment
SQL	:Structured Query Language
RFID	:Radyo Frekans Tanımlama(Radio Frequency Identification)
OÇEM	:Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi
MySQL	:Çok kullanıcılı Veritabanı Yönetim sistemi
SHA1	: Secure Hash Algorithm
MVS2008	:Microsoft'un Geliştirmiş Olduğu Visual Studio 2008 versiyonu
OÇEP	:Otistik Çocuklar Eğitim Projesi
RAM	:Rehberlik ve Araştırma Merkezi
ocems	:Otistik öğrencilere yönelik web tabanlı uygulamanın adı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çocuk Hakları Sözleşmesinde de yer alan şekliyle her çocuğun potansiyelinin en üst seviyesine kadar gelişmesi temel bir insanlık hakkıdır. Bu hakkın, çocukların yaşamlarının ve gelişimlerinin güvence altına alınması, gerekli hizmetlerin sağlanması ve anne-babaların çocuklarının gelişimi konusunda desteklenmesi gibi konuları içerdiği belirtilmektedir. Buna göre otistik bireye tanı konulduktan ve Otistik Çocuklar Eğitim Merkezlerine (OÇEM) merkezlerine yerleştirildikten hemen sonraki dönemde, otistik çocuklara yönelik eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Otizm, yaşamın erken dönemlerinde başlayan ve yaşam boyu süren sosyal ilişkiler, iletişim, davranış ve bilişsel gelişmede gecikme ve sapmayla belirli, nöropsikiyatrik bir bozukluktur. Bireyin ve ailesinin tüm yaşamını etkilemekte ve toplumsal bir sorun meydana getirmektedir. Otistik bozukluk, bireyi gördüklerini, duyduklarını ve duyumsadıklarını doğru algılamaktan alıkoyar. Bu da sosyal ilişkilerinde, iletişiminde ve davranışlarında ciddi sorunlara neden olur. Otistik bireyler konuşma ve iletişimin normal formlarını ve diğer insanlarla, nesnelere ve olaylarla doğru ilişki kurma yollarını zorlukla öğrenirler. Otistik bireyler; eğitim kurumlarının, ailenin, toplum ve sağlık hizmetlerinin önemli sorunlarından birisidir. 1940'lerden beri, otizmin halen belirlenememiş sebeplerine ışık tutabilmek, erken ve daha doğru olarak tanı koyabilmek, ailelerinin yaşamlarını daha rahat sürdürebilmek ve otistik bireyin sosyal hayata daha uyumlu olabilmesini sağlamak için çeşitli araştırmalar devam etmektedir.

Bu uygulamanın amacı, internet kullanımının yaygınlaşması ve kolaylığından yararlanılarak otistik çocukların eğitim süresi boyunca öğrendikleri bilgileri, kazandıkları davranışları, kullandıkları ilaçları, geçirdikleri hastalıkları vb. bir veri tabanında depolamaktır. OÇEM uygulaması, bu konuda çalışan eğitimcilere, uzmanlara otistik çocukların veritabanında saklanan bilgi veya

davranışlarını göz önüne alarak daha iyi eğitim şartlarının hazırlanması için zaman kazandırmaktır.

Ülkemizdeki otistik eğitim merkezlerinde otistik çocuklar 15 yaşına kadar eğitim alabilmektedirler. Eğitim alabilenlerin sayısı, yapılan bir araştırmaya katılan otistik çocuğa sahip olan annelerin, çocuklarının ne kadar süredir eğitim aldığına dair sonuçlar çarpıcıdır. (% 25,8'i 1-3 yıl, % 45,2'si 4-6 yıl, % 24,2'si 7-9yıl , %4,8'i 10 yıl ve üzeri) [1].

Arıcılar OÇEM'de yapılan, çalışmada otistik çocukların %5'ten daha az bir grubunun normal insanların çok ilerisinde görsel zekaya sahip olduğunu öğrendim. Bu otistikler, her ayrıntıyı hatırlayabiliyorlar ve resmede biliyorlar. Bu çocuklar, özel yetenekli otistik bireyler grubunu oluşturmaktadır. Ancak bu çocukların, bu yeteneklerini 15 yaşından sonra ülkemiz de devam ettirip, kullanabilecekleri kurum veya alan yok denecek kadar azdır.

Bu tezin esas amacı, oluşturulan veritabanı ile konu ile ilgili çalışma yapacak olanlara fikir vermesi, otistik çocukların daha verimli bir şekilde eğitimlerinin planlanması, sağlıklı, güzel bir hayat yaşamalarına katkı sağlamak, özel ve üstün yetenekli otistik bireyleri erken keşfetmektir.

Bu uygulama Bağımlı veya Bağımsız OÇEM'ler deki ortak ihtiyaçlara ait tabloların oluşturulması üzerine tasarlanan örnek bir uygulamadır.

Araştırmada elde edilecek verilerin;

- Özel eğitimde çalışan uzmanların, aileler ile kuracakları iletişimin desteklenmesine,
- Otistik bireylerin yaşam kalitesini yükseltmeye,
- Ailelerin çocukları ile iletişimlerini kolaylaştırmaya bir basamak oluşturmasına,
- Özel yetenekli otistik çocukların eğitim sürecinde keşfedilmelerinin daha kısa süre almasına,

- Özel yetenekli otistik bireylerin yeteneklerinden yararlanılmasına,
- Konuyla ilgili yapılacak yeni araştırmalara yardımcı olmasına katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

OÇEM uygulaması beş bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin başlıklarına kısaca değinecek olursak;

- Bölüm I de giriş ve uygulamanın amacı belirtilmektedir.
- Bölüm II de Otizm'in ne olduğu, otizmin yaygınlık oranı, otistik çocukların eğitim merkezleri OÇEM'in yapısı tanıtılmaktadır.
- Bölüm III de Otistik bireylerin eğitimlerine yönelik merkezi bir veritabanı oluşturulması tasarımının tanıtımı açıklanmaktadır. Otistik öğrencilere yönelik OÇEM uygulamasında kullanılan veritabanının tasarlanması, sistem ayarları, uygulamada kullanılan tablo, görünüm ve alan adları tanımlanmaktadır.
- Bölüm IV de OÇEM uygulamasında kullanılan arayüzün tanıtımı, menüler arasındaki ilişkiler ve uygulamada kullanıcı yetkilendirmesi açıklanmaktadır.
- Bölüm V de OÇEM uygulamasında tespit edilen veriler ile tezin sonuç ve öneriler kısmı açıklanmaktadır. Bu uygulamadan yararlanmak isteyenlere ve maddi olanakları iyi olup otistik çocuklar ile ilgili bilişim teknolojilerinden yararlanarak çalışma yapacak olanlara öneriler sunulmaktadır.

1.1 LİTERATÜR BİLDİRİŞLERİ

Literatür taraması sonucunda özörlü bireylere yönelik takip sistemleri, arayüz tasarımlarını içeren kaynakların olduğu saptanmıştır. Ancak özel bir grup olan otistik bireylere yönelik veritabanı oluşturulması ve takip uygulaması çalışmalarının ise yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Genel olarak otizm üzerine yapılan çalışmalar, makaleler, tezler incelenmiştir. Bu araştırmalar hazırladığım uygulamaya yön vermiştir. Otistik bireylerin gerçek zamanlı takibi ve veritabanı

bilgi alış verişi için tezin öneriler kısmında söz edilen RFID sistemi ile ilgili literatür çalışmaları da yapılmıştır.

Çakır, 2009'da yaptığı çalışmada, internet kullanımının yaygınlaşmasını esas alarak kurumsal temelde, ülkemizde yaşayan özürhüleri kayıtlanının girilmesi, sosyal istatistiklerinin düzenlenmesi, her özürhünün ihtiyacına uygun isteklerinin alınması işlemlerini yapabilen bir proje sunmuştur [2].

Özel yetenekli otistik bireylerde beceri gelişimi çelişkili bir şekilde gelişmektedir. Otizm Dünyası dergisinde, "Yüksek Fonksiyonlu Otistiklerin Eğitiminde Faydalanılabilecek Bilgiler" adlı makalede; Otistik bir bireyin, matematikte çok iyi olsa da, çok basit gibi görünen para üstü alma işini beceremeyebileceği saptanmıştır [3].

Dışıklı, 2007 yılında yaptığı araştırmada, otistik çocukların sosyal ve duygusal gelişim özellikleri ve bu çocukların eğitimlerine yönelik araştırmaların farklı yaş grupları için kapsamlı bir biçimde yapılması gerektiğini saptamıştır. Böylece otistik çocukların gelişimsel özellikleri ortaya konulabilecek ve çocukların ihtiyaçlarına uygun eğitim yaşantıları planlanabilecektir [4].

Bayraktar, 2007'de yaptığı araştırmada, otistik çocukların birçok alanda sınırlı becerileri olmasına karşın, bazı alanlarda sahip oldukları özel becerilerden de bahsetmektedir. Birçok otistik çocuğun konuşmadan önce şarkı söylediği, bir enstrümanı iyi çalabildiği, müzik becerisinin yanı sıra güçlü belleklerinin de olduğunu belirtmektedir. Çocuğun yıllar önce gittiği bir yeri, o yerdeki özel bir eşyayı unutmadığını, çok uzun şiirleri ezberleyebildiğini ve televizyonda dinlediği çok uzun bir konuşmayı olduğu gibi tekrar edebildiğini anlatmaktadır. Otistik çocukların diğeri bir özel becerisi de sayılar ve sayısal ilişkiler üzerinedir. Bazıları sayıları çok çabuk öğrenirler ve çok güç işlemleri zihinlerinden yapabilirler. Ayrıca, gördüğü resimleri çok iyi kopya eden, güzel boyayan, mekanik oyuncakları söküp takabilen, karmaşık bul-yapları kolayca tamamlayabilen çocuklara da rastlanmaktadır [5].

YILDIZ, B. 2010 yılındaki makalesinde, Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişmenin, özürlü kullanıcılara ileri düzeyde bağımsızlık, hareketlilik ve yaşam kalitesi sunacağını belirtmiştir [6].

Kürkçüoğlu'nun, 2007 yılındaki araştırmasında, otistik özellik gösteren bireylerin yaşadıkları zorlukların, bağımsız yaşamalarını güçleştirdiği ve yaşam sorumluluklarını üstlenmelerinin sınırlandığı bilgisi tespit edilmiştir [7].

Yanardağ, 2007 yılındaki çalışmasında, ailelerin; çocuklara uygulanan öğretim yöntemi sistematığı ve programının, çocuk üzerindeki etkilerinin istenilen düzeye ulaşması ve sürdürülmesinde ailelerinde rehabilitasyon ekibine dahil edilmesinin son derece yararlı ve önemli olacağı saptanmıştır [8].

Günel, 2007 yılında yaptığı çalışmada, otistik çocuklara uygulanan tedavi programının yeterli olduğu durumlarda IQ, iletişim ve eğitimsel alanlarda etkileyici kazanımların elde edildiği saptanmıştır [9].

Altunel, 2007'de yaptığı çalışmada, otistik özellik gösteren öğrencilerin eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkinliği konusunda öğretmenlere ve ana-babalara önerilerde bulunulması gerektiği saptanmıştır [10].

Koyuncu, 2009 yılında yaptığı çalışmada, otistik çocukların eğitimlerinin sürekli ve yoğun olması gerektiğini belirtmiştir. Yaşamının tüm alanlarında evde, sokakta, okulda eğitimin kesintisiz sürmesi ve ailenin de bu eğitime katılması şarttır. Uygulanan eğitim programının etkilerini izlemek ve değerlendirebilmek için belli aralıklarla kayıt tutulması gerektiği ortaya konulmuştur [11].

Alpaytaç, 2007 yılında yaptığı çalışmada, Anne-babaların, çocuklarının otistik olduğunu öğrendiklerinde sıklıkla olumsuz duygulara kapıldıklarını gözlemlemiştir. Eğitimin, otizmin tedavisi açısından taşıdığı önem ailelere mümkün olduğunca olumlu bir yaklaşımla anlatılmalı, otistik çocuklar için özel

olarak tasarlanmış eğitim programlarının olası getirilerinin uzman kişilerce ailelere aktarılması gerektiğini belirlemiştir [12].

Baykara, 2003 yılında yaptığı bir çalışmada, otistik çocukların ilgilerini, keyiflerini, oyun ve uğraşlarını diğer çocuklarla paylaşmazken, tek başlarına oynamayı veya diğer çocukları sadece amaçları için mekanik bir araç olarak kullanmayı yeğlediklerini belirlemiştir. Otistik bireylerdeki sosyal ilişki sorunu yaşamın ilk 6 ayından itibaren gözlemlenebilir olduğunu ortaya koymuştur [13].

Zeteroğlu, 2006 yılında yaptığı araştırmada, otistik normal bir çocuk kendiliğinden veya çevreden sınırlı bir yardımla tüm gelişimini aktif bir şekilde yürütürken, otistik çocuk sürekli yardıma gereksinim duymaktadır. Bu nedenle erken tanı ve erken zamanda özel eğitime başlanması gerektiği saptanmıştır [14].

Saatçioğlu, 2009 yılında yazdığı bir makalede, Radyo Frekans Tanımlama (RFID) teknolojisinin Türkiye’de az sayıda firmada uygulama aşamasında olduğu gözlenmiştir. Türk firmaları, RFID teknolojisinin süreçlerinde kullanılabilirliği ile ilgili yaratıcı çözümler üretmesi gerektiği belirlenmiştir [15].

Kılınç, 2007 yılında yaptığı araştırmada, RFID’in sağlık sektöründe kullanılmasının hastayla ilgili bilgilerin gerçek zamanlı olarak hastane veritabanında tutulmasıyla, hastane birimleri tarafından bu bilgilerin anında kullanılabilmesini sağlayacağı ön görülmüştür. Bu nedenle, hastanelerin verdiği hizmet kalitesinin artacağı, doktor, hemşire gibi personelin hastalara daha hızlı ve hatasız yardım etmesini kolaylaştıracağı ortaya konulmuştur [16].

Kıış, 2006 yılında yaptığı çalışmada, RFID teknolojisini kullanarak, her an her yerde öğrenmeyi destekleyen ve uyarlanabilir öğrenme ortamları geliştirilip, bunların aynı zamanda, içinde bulunduğu ortamın farkında, mobil ve standartlara uygun bir öğrenme yönetim sisteminin olması belirlenmiştir [17].

Uçkun, 2006 yılında yaptığı çalışmada, şirketlerin, envanter kayıtlarının ve ürünlerini tedarik zinciri içinde takibini kolaylaştıran Radyo Frekanslı tanımlama (RFID) teknolojisinin güvenilirliği saptanmıştır [18].

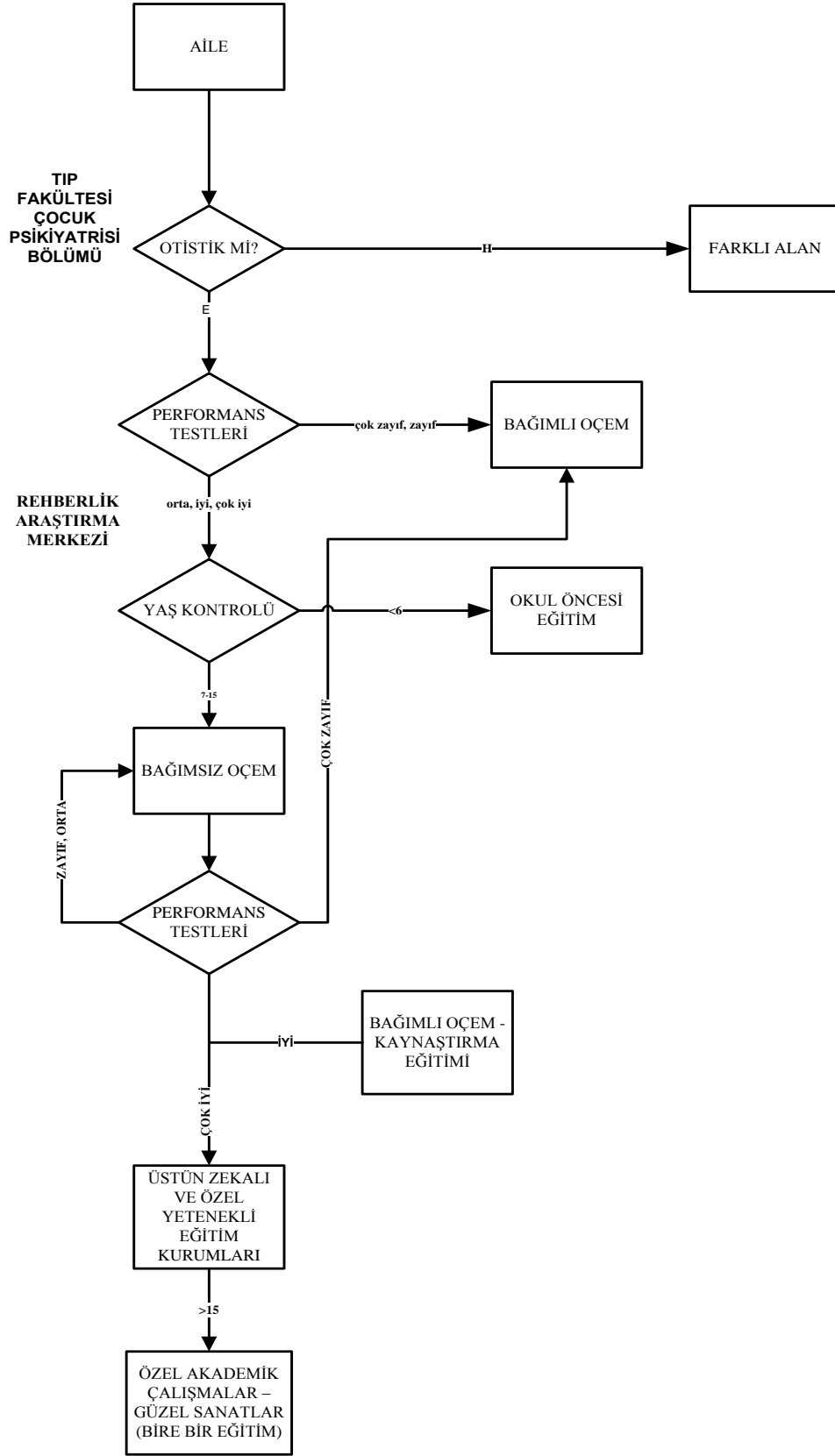
Pala, 2007 yılında yaptığı araştırmada, RFID etiketler, bilgisayar, bariyer ve bilgisayar yazılımı ile şehrin birçok yerindeki otoparkın merkezi bir veritabanı çerçevesinde otomatik olarak işletilmesi, kontrol edilmesi ve raporlanması ortaya konulmuştur [19].

UÇAR, 2007 yılında yaptığı araştırmada, çoğu otistik çocuğun resim, sanat ve bilgisayar programcılığında başarılı olduğundan, otistik çocukların bu yetenek alanlarında teşvik edilmesi gerektiğini belirlemiştir [32].

1.2 OTİSTİK BİREYLERİN EĞİTİM SÜRECİ TASARIMI

Ailenin ilgisi, TIP Fakültesinin Çocuk Psikiyatri bölümünün otistik tanısı ve rehberlik araştırma merkezlerinin yönlendirmesi ile özel yetenekli otistik bireylere ulaşmak için tasarlanan akış çizelgesi Şekil 1 de gösterilmiştir.

Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi bölümünün otistik tanısı koyması ile başlayan süreçte, otistik çocuk Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine (RAM) yönlendirilir. RAM'ların yaş kontrolü, performans testleri ve değerlendirilmesi ile otistik çocuğun gideceği okul tipi belirlenir. Performans testlerinin ve değerlendirmenin nasıl, ne zaman, ve ne şekilde yapılması gerektiğini RAM'lar belirler. Performans testi çok zayıf, zayıf, orta ve çok iyi seçeneklerinden, 15 yaşına kadar ilgi alanına ve yeteneğine göre yapılan bütün değerlendirmelerden çok iyi tespiti yapılan otistik çocuk, özel ve üstün yetenekli bir otistiktir. Alacağı eğitimin ve yeteneğine göre yönleneceği branşın özel bir biçimde seçilip, planlanması gerekir. Özel ve üstün yetenekli otistik çocuklar, tüm otistiklerin sayıca çok küçük bir grubunu oluşturmaktadır. Şekil 1'de ki akış çizelgesi ile diğer otistik bireyler içinde gidecekleri okul tipleri ve alacakları eğitimlerinin şekli belirlenmiştir.

Şekil 1 Otistik bireylere yönelik tasarlanan eğitim süreci akış çizelgesi

BÖLÜM II

OTİZM

Otizm (Autism), Yunanca “autos” (kendi) Latince “ismus” (bir sürecin, fenomenin veya görüşün geneline işaret eden takı) kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşmaktadır [20].

Otizm, ilk kez 1943’de ABD’li çocuk psikiyatristi Leo Kanner ve ondan bağımsız olarak 1944’de Viyana’lı çocuk hekimi Hans Asperger tarafından tanımlanmıştır. Hastalığı ilk tanımlayan Kanner ve Asperger, bu terimi Bleuler’den almışlardır ve bu, onların otizmde toplumsal ilişki sorununu temel patoloji olarak düşündüklerini göstermektedir. Otizm bir çocuk çağı hastalığıdır. Toplumsal iletişimin hemen her alanında, göz göze gelmede, ses tonunu ayarlamada, oyun oynamada, karşılıklı konuşmada açığa çıkan, belirtileri değişik derecelerde olabilen niteleyici bir bozukluktur [21].

Otistik yalnızlıkta fiziksel değil, psikolojik yalnızlık söz konusudur. Değişmeye karşı olma ise, zeka seviyesi normal denilen kişilerde rutine bağlı olma, ilginç denecek değişik ve sınırlı ilgi alanlarıyla ortaya çıkar. Tekrarlı hareketler normal zekalılarda rutinler şeklinde yer alırken, zihinsel özürlülerde aşırıya kaçır [22].

Otizm, yaşamın ilk 3 yılı içinde ortaya çıkan, yaşam boyu süren, kişinin iletişim, diğerleriyle ilişki kurması ve çevreye doğru tepkiler vermesini etkileyen beyin fonksiyon bozukluğudur [23].

Otizimde görülen belirtiler üç temel grupta yer alır:

- Toplumsal ilişkilerin gelişiminin bozukluk.
- Sözel ve sözel olmayan iletişimde bozukluk; sembolik oyun da dahil olmak üzere hayal gücündeki yoksunluk.
- Takıntılı, tekrarlayıcı davranışlar, ilgi alanının kısıtlılığı ve darlığı [24].

2.1 OTİZMİN YAYGINLIK ORANI

Türkiye’de yapılan araştırmalar doğrultusunda, Tohum otizm Vakfı, 270 bin civarında otistik olduğunu tahmin etmektedir [25].

Bugünkü istatistikler gösterir ki,otizm her ırk, etnik ve sosyal grupta görünen bir bozukluktur. Son zamanlarda, otizm tanısı alan çocuklarda veya otizm için hizmet alanların sayılarında dalgalanma olduğu rapor edilmiştir [26].

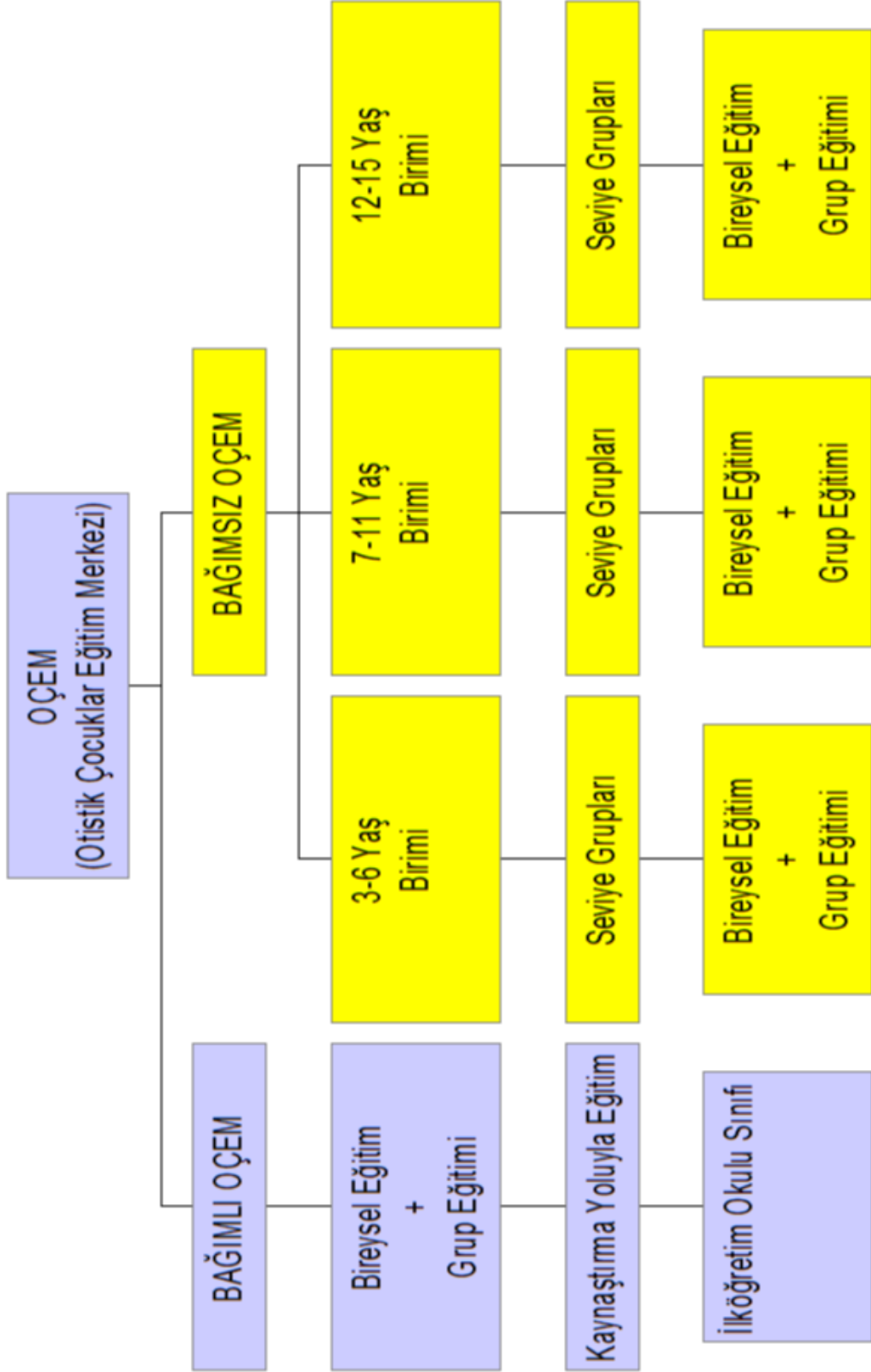
Otizm tanısı almış çocukların %70’inde zeka problemi bulunmaktadır. Otistik çocukların %10-15’i normal ve normal üstü zekaya, %25-35’i sınır veya hafif zihinsel engele, ortalama %50’si ağır zihinsel engele sahiptirler.

2.2 OTİSTİK ÇOCUKLARIN EĞİTİM MERKEZLERİ (OÇEM)

Otistik özellikler gösteren her çocuğun bireysel farklılıkları ve performansları uygun eğitim alabilmeleri için iki çeşit kurum düşünölmelidir.

1) İlköğretim çağına gelmiş, çeşitli programlarla kaynaştırma yoluyla ilköğretime devam edebilecek (yüksek işlevsel) otistik çocuklar için aşağıda belirtilen özelliklere uygun olan bir ilköğretim okulu bünyesinde açılacak merkezlerde kaynaştırma yoluyla eğitim görmelerini sağlayacak bağımlı OÇEM’ler, dir.

2) Otistik özellikleri ve bireysel farklılıkları nedeniyle bağımlı OÇEM’ den yararlanamayacak durumda olan 3 ile 15 yaş grubundaki çocuklar için kendilerine yetecek derecede yaşam becerilerini kazanmalarını sağlayacak bağımsız OÇEM’ler açılmalıdır.

Şekil 2 Otitik Çocuklar Eğitim Merkezi (OÇEM) Şeması

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek1.htm> (03.11 2010)

2.3 OTİSTİK ÇOCUKLARI TANILAMA VE YERLEŞTİRME

Ülkemizde otistik çocukların tanılama ve yerleştirme süreci öğretilebilir ve eğitilebilir çocuklarda olduğu gibi uygulanmaktadır. Bu çocukların özel eğitim kurumuna yerleştirilmesi; tıbbi tanılama sonrası Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) eğitsel tanısı konularak İl Milli Eğitim Kurulu kararıyla yapılır. Otistik çocukların belirgin özelliklerinden biri de sözel ve sözel olmayan iletişimindeki yetersizlikleridir. Bu yetersizlikleri eğitsel tanı konulması aşamasında: test alımını zorlaştırdığından zeka bölümünün saptanmasında yanılgılara yol açmaktadır. Bu nedenle geliştirilen projenin daha sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için, açılacak bağımlı ya da bağımsız OÇEM'lere RAM'lar tarafından yönlendirme yapılırken otistik çocukların özelliklerine uygun gözlem skalalarının geliştirilip uygulanması gerekmektedir. Ancak otistik çocukların doğru gözlemlenmesi belirli bir süreç gerektirdiğinden bu gözlem kriterleri aynı zamanda OÇEM'lerin öğrenci kabul kriterleri de olma özelliğini taşımaktadır.

OÇEM' de aşağıda sayılan personelden yeteri sayıda görevlendirilir ve tüm personel şeması EK 4 de verilmiştir

- Müdür
- Müdür yardımcısı
- Birim Sorumlusu
- OÇEM Sınıf Öğretmeni
- Rehber Öğretmen
- OÇEM Rehber Öğretmeni
- Okul Rehberlik Bürosu Rehber Öğretmeni
- Çocuk Gelişimi Uzmanı
- Fizyoterapist
- Psikolog
- Yardımcı Öğretmen (usta öğretici)
- Diğer Personel

OÇEM'e alınacak çocuklarda aranacak kriterler, Bağımsız OÇEM'ler için Tablo 1 de ve Bağımlı OÇEM'ler içinde Tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 1 BAĞIMSIZ OÇEM

KRİTERLER:	AÇIKLAMA
1. Üç yaşını doldurmuş olmak	
2. Tuvalet gereksinimini (3-6 yaş) haber verebilmek. Altı yaş üzerindeki çocuklar için tuvalet alışkanlığını kazanmış olmak	
3. Okula devamını engelleyecek derecede tedaviye gereksinimi olmamak	Çocuğun herhangi bir hastalığı organik problemi ilaca bağımlılığını ya da sürekli tedavisini gerektiriyorsa inceleme sonucunda okula devam etmesi sakıncalı ise kaydı yapılmaz.
4. Otistik özelliklerinden başka bir engeli bulunmamak	Burada görme, işitme, fiziksel engel kastedilmektedir.

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek3.htm> (03.11.2009)

Tablo 2 BAĞIMLI OÇEM

KRİTERLER	AÇIKLAMA
1. İlköğretim çağında olmak	
2. Tuvalet alışkanlığını kazanmış olmak	Burada amaçlanan; tuvaletini kontrol edip, bağımsız olarak tuvaletini yapan çocukların tespit edilmesi ancak tuvalet alışkanlığı bir bütün olarak düşünüldüğünde tuvaletini yaptıktan sonra sifon çekme ya da tuvalete su dökme, el yıkama gibi beceriler de yer almaktadır. Bu kriterde sayılan becerilerin olmaması okula alınmasını engellemez.
3. Sözel iletişim kurabilmek	Sözel iletişimden kasıt; alıcı ve ifade edici dil becerisi gelişmiş çocuklar kastedilmektedir. Ancak sadece alıcı dili gelişmiş herhangi bir nedenle ifade edici dili gelişmemiş çocuklar da alınabilir.
4. Yoğun davranış problemleri (ağlama, öfke nöbetleri vb.) olmamak	Yoğun davranış problemleri olarak; problem davranışın kaynağı organik nedenlere bağlı olarak tıbbi tedavi sonucunda değiştirilebilecek süreğen davranış bozuklukları kastedilmektedir.
5. Otistik özelliklerinden başka bir engeli bulunmamak	Burada; görme, işitme ve ortopedik engelliler kastedilmektedir.
6. Eğitim- öğretimini engellemeyecek derecede psikomotor gelişimine sahip olmak	Bağımlı OÇEM'e alınacak çocukların küçük ve büyük motor gelişimleri sosyal ortama girmelerine engel oluşturacak derecede geri olmaması kastedilmektedir.

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek3.htm> (03.11.2009)

2.4 OTİSTİK ÇOCUKLARIN DAVRANIŞ PROBLEMLERİ

Otistik çocuklarda davranış problemleri öfke nöbetleri, çevresine veya kendisine zarar veren davranışlar, tekrarlayan vücut hareketleri olarak gözlemlenmektedir.

Öfke Nöbetleri: Otistik çocuklarda öfke nöbeti olarak adlandırılan tekmeleme, ağlama, bağırma, kendini yere atma gibi davranışlar ortaya çıkmaktadır.

Çevresine Zarar Veren Davranışlar: Dışarıda çığlık atma, evdeki eşyalara zarar verme.

Kendisine Zarar Veren Davranışlar: Bu davranışlar; genellikle çocuğun kızdığı, endişelendiği ya da başarısız olduğu zamanlarda ortaya çıkmaktadır. Örnek: saçlarını çekme, yüzünü tırmalama, ellerini ısırma vb. İleri derecede ise; başını duvara ya da yere vurma, ellerini kanatacak derecede ısırma.

Stereotip (Aynı Şekilde Tekrarlanan Hareket Dizisi)Vücut Hareketleri

Duyumsal Uyarım: İleri-geri sallanma, kendi ekseni etrafında dönme.

Görsel Uyarım: Parmaklarını gözlerinin önünde hareket ettirme, parmakları ile havada şekiller oluşturma.

Dokunsal Uyarım: Elin ritmik hareketler ile kulak, el gibi diğer vücut parçalarına vurulması.

İşitsel Uyarım: Aynı ezgiyi üst üste saatlerce mırıldanma [27].

2.5 OTİZM VE TEDAVİ

Otizm, Őu anda sahip olduğumuz bilgi ve yĐntemlerle tamamen tedavi edilebilecek bir problem değildir. Ancak uygun bir eğitim planı ve bazı durumlarda ilaç tedavisi ile otizmin bazı belirtileri ortadan kalkabilir, uyum yetenekleri ve becerileri geliştirilip kendi kapasitesi içinde mŐmkŐn olan en ũst dŐzeye gelebilir. Ancak tedaviye baŐlarken çocuğun hangi noktaya varacağını kestirmek mŐmkŐn değildir. Bu yine çocuğun probleminin Őiddetine ve gĐsterdiĐi semptomların ne Şekilde bir araya geldiğine olduğu kadar, aldığı profesyonel desteğin ve eğitimin kalitesine de bağlıdır [28].

Otizmi tedavi eden herhangi bir ilaç yoktur. Ancak; otizmde kullanılan ilaçlar daha çok otistik bireylerde gĐrŐlen Hiperaktivite, saldırganlık, yeme sorunları, epilepsi nĐbetleri, depresyon, sıkıntı vb. durumlara karşı kullanılır.

BÖLÜM III

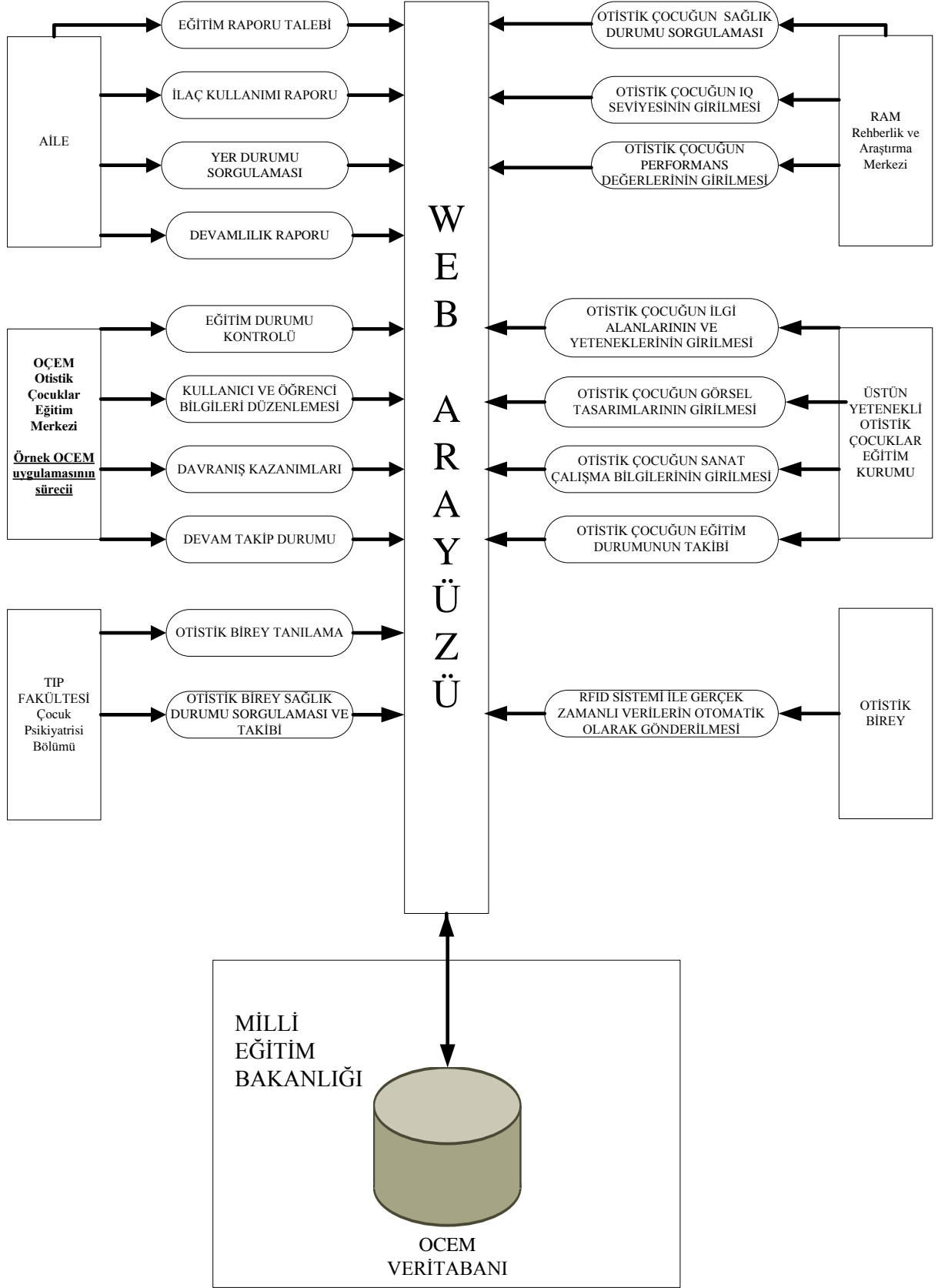
OTİSTİK ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULAMANIN TASARIMI

Bu bölümde otistik öğrencilere yönelik, C# ile hazırlanmış web tabanlı (ocems) uygulamasının, veritabanının tasarımı açıklanmaktadır. Bu uygulamanın adına ocems kısaltma ismi verildi. Bu çalışma örnek bir uygulama tasarımıdır. Ocems yazılımı, sadece herhangi bir OÇEM için uygulanabilir. Daha da önemlisi bu uygulama, ülke çapında genel bir merkezi sistem yapısı ile tasarlanırsa verimli çalışmalar, sorgulamalar ve değerlendirmeler yapılabilir.

3.1 OTİSTİK BİREYLERE YÖNELİK MERKEZİ BİR VERİTABANI TASARIMI

Birden fazla merkezi tek bir noktada toplayan merkezi bir sistem tasarlanmıştır. RFID teknolojisi ile birlikte arayüz kullanılarak ulaşılabilen web tabanlı merkezi bir veritabanı sayesinde ülkemizin genelindeki otistik öğrencilerin bilgileri gerçek zamanlı olarak sorgulanabilecektir. Şekil 3'te verilen akış şemasında gösterildiği gibi otistik bireylere yönelik çalışmalarda ve özel yetenekli otistik bireylerin verilerine daha kolay ulaşmak için otizm ile RFID teknolojisini bütünleştirildi.

Otistik bireyler için tasarlanan merkezi sisteminin uygulanabilmesi için; Tıp Fakültelerinde ilgili Çocuk Psikiyatri uzmanlarının, üniversitelerdeki eğitim fakültelerinin özel eğitim bölümlerindeki ilgili öğretim üyelerinin, Rehberlik ve Araştırma merkezlerindeki uzmanların, Bağımlı ve Bağımsız OÇEM'lerdeki rehber öğretmenlerin, yazılım mühendislerinin, RFID teknolojisi konusunda uzman kurumlar veya şahısların, veritabanı konusunda uzmanların, sistem analistlerinin, ilgili ailelerin de görüşleri alınarak Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak grubun koordineli çalışması gereklidir. Oluşturulacak uzman grubu ile sistem ve tasarım geliştirilebilir.

Şekil 3 Otistik bireylere yönelik merkezi bir veri tabanı oluşturulması

3.2 GENEL BİLGİLER VE SİSTEM AYARLARI

Uygulamanın tasarımında veritabanı katmanı, veri erişim katmanı ve veri sunum katmanı olmak üzere 3 katmanlı yapı esas alınmıştır. Veritabanı katmanı, veriyi saklayan ve istenildiğinde veriyi 2.katman olan veri erişim katmanına (Data Access, (MySqlDAL)) gönderen katmandır. Bu uygulamada veritabanı sunucusu olarak kullanılan MySQL bu katmanda çalışmaktadır.

Veri erişim katmanı, veri tabanı katmanı ile veri sunum katmanı arasındaki veri trafiğini (yeni veri kaydı, bilgi güncelleme, silme, düzenleme, vb.)sağlayan bileşenler bulunmaktadır. Bu bileşenlerin geliştirilmesinde C# ve .NET kullanılmıştır.

Veri sunum katmanının görevi, veri erişim katmanından verileri alıp kullanıcıya sunmak, kullanıcının veri üzerinde yaptığı işlemleri de veri erişim katmanına yansıtmaktır. Sunum katmanının veri erişim katmanına bağlanmak için kullandığı mimari yapı Şekil 4'te gösterilmiştir.

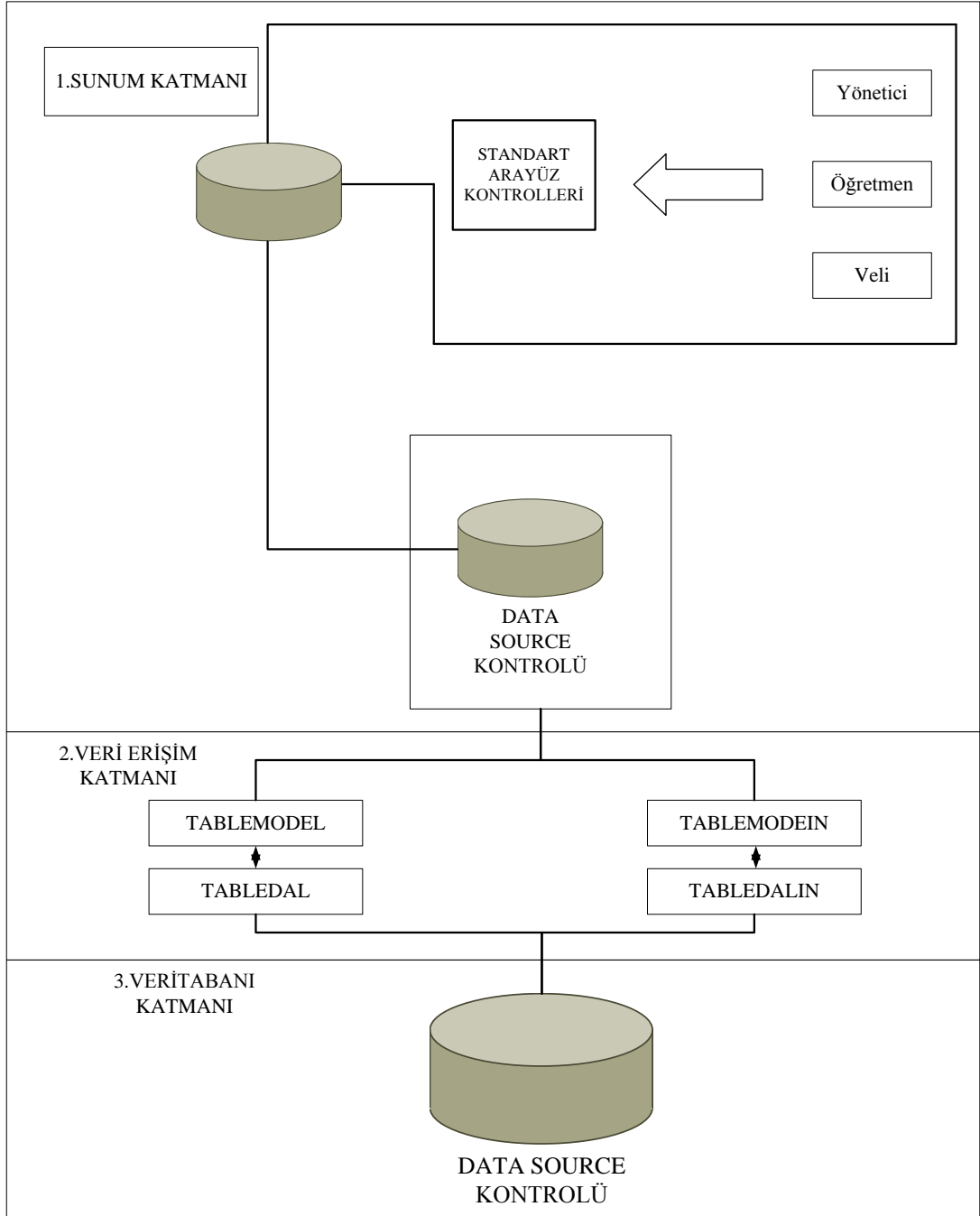
Bu tez içerisinde yer alan web sayfaları, ASPX (Active Server Pages), ASCX (Web User Control) MASTER PAGE sayfalar Geliştirme ortamı Microsoft Visual Studio 2008 ve dil olarak da C# kullanılarak tasarlanmıştır. Kullanıcı giriş bilgisi gerektirmeyen HTML sayfalara yer verilmemiştir.

MySQL de Veri tabanı adı Ocems olarak adlandırılmıştır.

Bu projede yer alan ilgili dll'ler BIN klasörü altında yer almaktadır.

- DataAccess.dll
- Ocems.dll
- Mysql.data.dll
- Log4net.xml
- System.Web.Ajax.dll

Bu dosyalar olmadığı takdirde uygulama hata verecektir.

Şekil 4 Ocems Uygulamasının Katmanlarında Yer Alan Bileşenler

Veritabanı erişimi için gereken bağlantı cümlesi web.config isimli dosya içerisinde saklanmıştır. Programın veritabanına başarılı şekilde erişebilmesi için bu bağlantı cümlesinin doğru şekilde düzenlenmesi gerekir. Bağlantı cümleciğinin

yapısı Parametre=değer; kalıbı ile özetlenebilir. Her bir parametre için uygun değer eşittir (=) işareti ile ayrılacak ; işareti ile bitecek şekilde yazılmalıdır. Veritabanı bağlantısını sağlayan kod satırı, aşağıdaki gibidir.

```
<connectionStrings>
  <add name="OcemConStr"
connectionString="Server=localhost;Database=Ocems;Uid=root;Pwd=sal
234;Allow User Variables=true;"/>
</connectionStrings>
```

3.3 OÇEM UYGULAMASINDA KULLANILAN TABLO ADLARI VE AÇIKLAMALARI

Veritabanında yer alan Tablolara ait açıklama bilgileri aşağıdaki Tablo 3’de detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 3 Geliştirilen veritabanında tabloların yapısı ve kapsadığı içerik bilgisi

Ocems.Users	Kullanıcı bilgisini ve şifresini tutar.
Ocems.Classes	Öğrenci sınıf bilgisini tutar.
Ocems.Services	Öğrenci servisinin plaka bilgisini ve sürücü bilgilerini tutar.
Ocems.Students	Öğrenciye ait tüm bilgileri tutar.
Ocems.StudentsParents	Öğrencinin ailesine ait bilgileri tutar.
Ocems.Branches	Branş bilgilerini içerir.
Ocems.TeachersBranches	Öğretmen branş bilgilerini içerir.
Ocems.Drugs	İlaç bilgileri tutulur.
Ocems.StudentsDrugs	Öğrencilerin kullandığı ilaç bilgilerini tutar.
Ocems.Behaviours	Davranış bilgilerini tutar.
Ocems.Students.Behaviours	Öğrenci davranış bilgilerini tutar.

3.4 OCEM UYGULAMASINDA KULLANILAN GÖRÜNÜMLERİN (VIEWS) ADLARI VE AÇIKLAMALARI

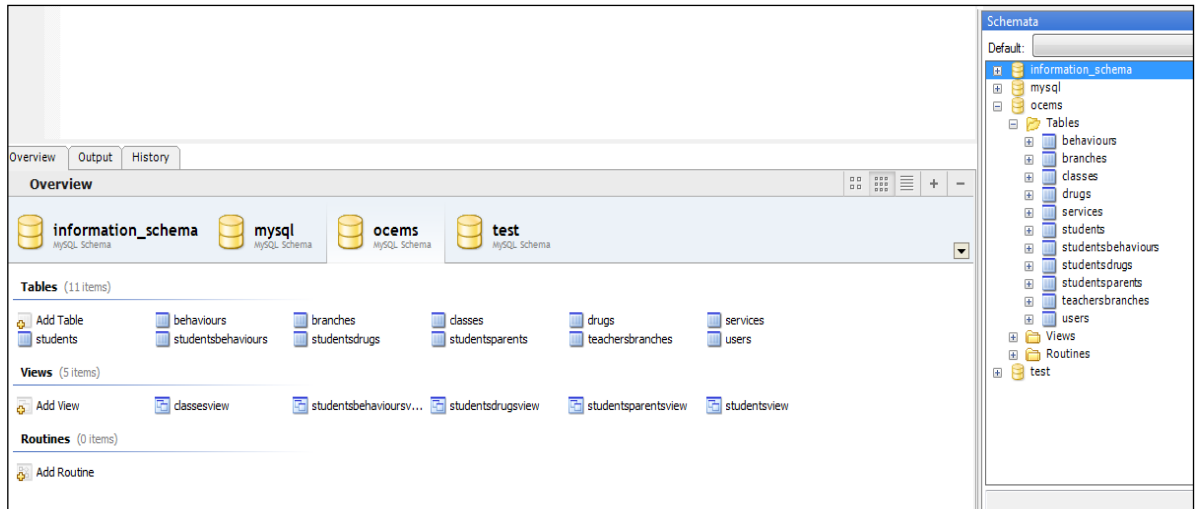
Veritabanında yer alan görünüm'lere ait açıklama bilgileri aşağıdaki Tablo 4.'te detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 4 Veritabanında görünüm (View) yapısı açıklamaları

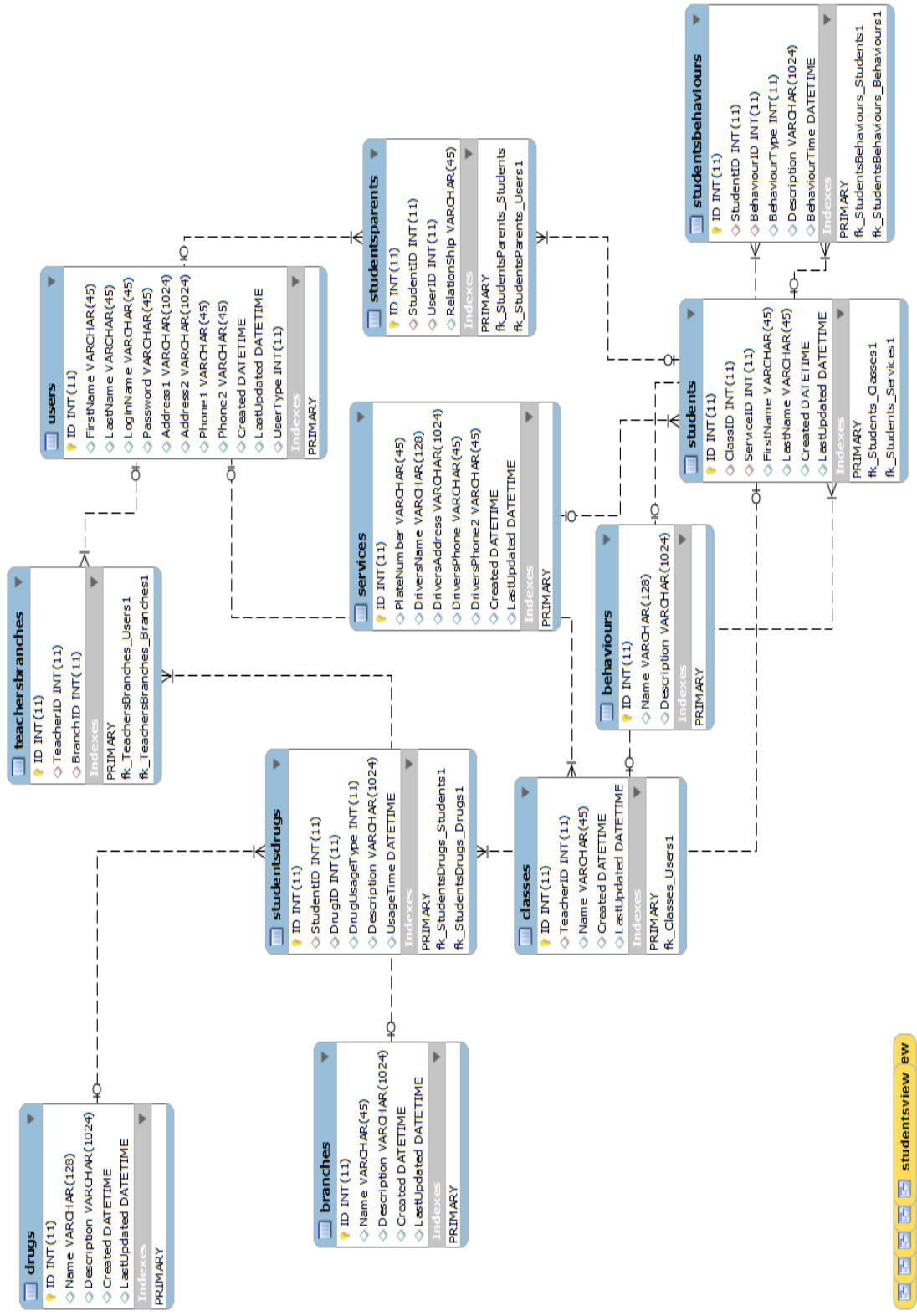
ocems.classesview	Sınıflara ait en temel bilgilere ulaşmak amacıyla yapılmıştır.
ocems.studentsbehavioursview	Öğrencilerin davranışlarına yönelik sorgulama yapmak amacıyla yapılmıştır.
ocems.studentsdrugsview	Öğrencilerin kullandığı ilaçlara yönelik sorgulama yapmak amacıyla yapılmıştır.
ocems.studentsparentsview	Öğrencinin aile bilgilerine ait bilgileri görmek amacıyla yapılmıştır.
ocems.studentsview	Öğrenciye ait en temel bilgileri ve geldiği servis minibüsüne ait bilgilere ulaşmak amacıyla yapılmıştır.

3.5 OCEM TABLOLAR VE ALAN YAPISI

OCEM Takip Uygulamasın da kullanılan Veritabanında yer alan Tabloların veritabanı içerisindeki görünümü Şekil 5'te detaylı olarak verilmiştir.

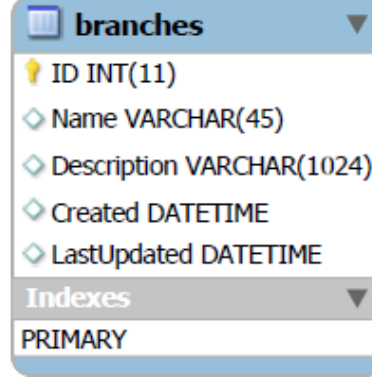
Şekil 5 OCEM' de kullanılan tablo adları

Şekil 6 OCEM Uygulamasının Veritabanı Mimarisi Tablo İlişkileri Diyagramı

3.5.2 BRANŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Bu tabloda branş adları bilgileri tutulmaktadır. Şekilde tablo yapısında görünen alanda; **ID INT** alanı; Users tablosunda yer alan **ID**'yi temsil etmektedir.

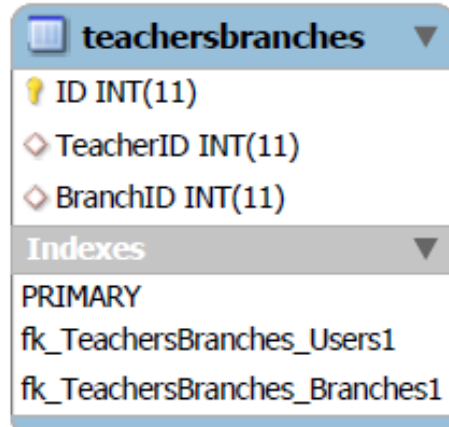

branches
ID INT(11)
Name VARCHAR(45)
Description VARCHAR(1024)
Created DATETIME
LastUpdated DATETIME
Indexes
PRIMARY

Şekil 8 Branş bilgileri tablo yapısı

3.5.3 ÖĞRETMEN BRANŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Bu tabloda öğretmen branş bilgileri tutulur. Bu tablo da birincil anahtar (Primary Key) olarak ID kullanılmaktadır. İkincil anahtarlar olarak (forign Keys) TeacherID ve BranchID kullanılmaktadır. Diğer tablolar ile olan bağlantı ID birincil anahtar ile sağlanmaktadır.

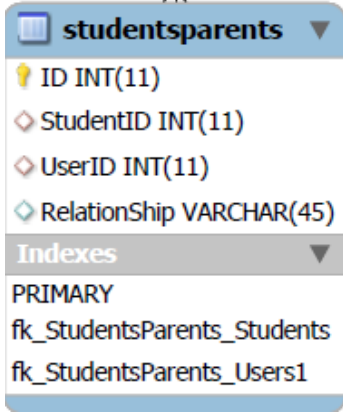
teachersbranches
ID INT(11)
TeacherID INT(11)
BranchID INT(11)
Indexes
PRIMARY
fk_TeachersBranches_Users1
fk_TeachersBranches_Branches1

Şekil 9 Öğretmen branş bilgilerinin tutulduğu tablo yapısı

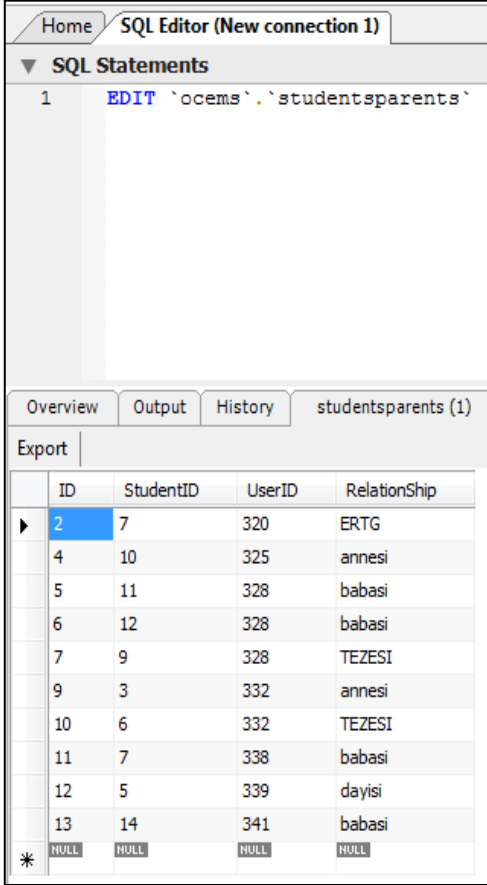
3.5.4 ÖĞRENCİ AİLE BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrencinin ailesine ait bilgilerin tutulduğu tablodur. Tablo için deID birincil anahtardır. “UserID” alanı diğer tablolarla bağlantı kurulmasını sağlar. “StudentID” de ikincil anahtar olarak öğrenci tablosu ile bağlantı kurulmasını sağlar.

(a)

(b)

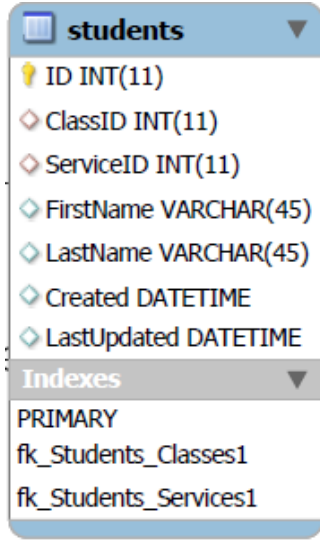

ID	StudentID	UserID	Relationship
2	7	320	ERTG
4	10	325	annesi
5	11	328	babasi
6	12	328	babasi
7	9	328	TEZESI
9	3	332	annesi
10	6	332	TEZESI
11	7	338	babasi
12	5	339	dayisi
13	14	341	babasi
* NULL	NULL	NULL	NULL

Şekil 10 Öğrenci aile bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.5.5 ÖĞRENCİ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrenciye ait tüm bilgilerin, öğrencinin sınıfının, okula geldiği servisin bilgilerinin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar. “ClassID” alanı “Classes” tablosu ile ilişki kuran ikincil anahtardır. “ServiceID” alanı bir diğer ikincil anahtar olarak “Services” tablosu ile bağlantıyı sağlar.

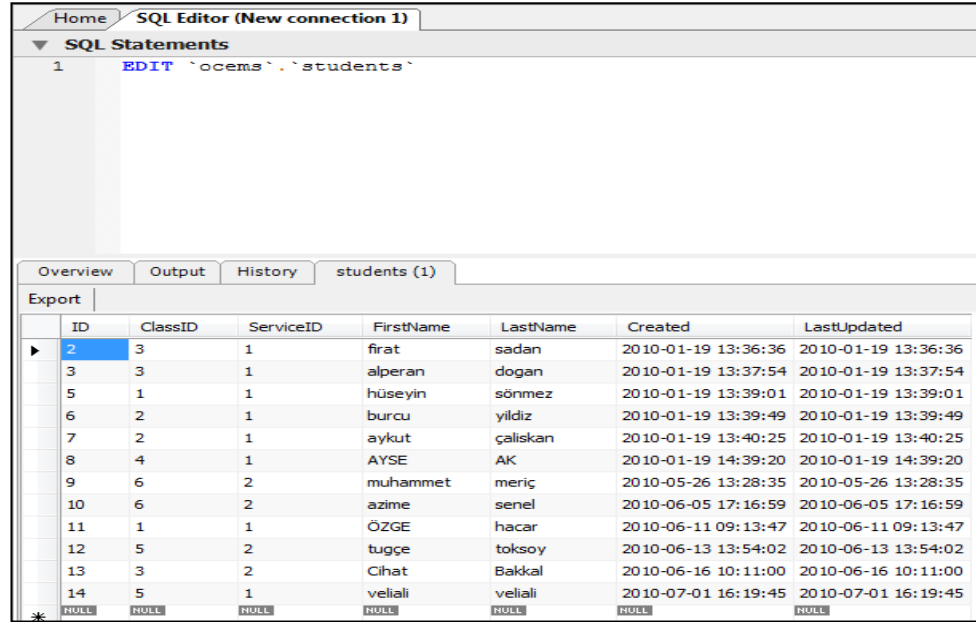
students

- ID INT(11)
- ClassID INT(11)
- ServiceID INT(11)
- FirstName VARCHAR(45)
- LastName VARCHAR(45)
- Created DATETIME
- LastUpdated DATETIME

Indexes

- PRIMARY
- fk_Students_Classes1
- fk_Students_Services1

(a)

SQL Editor (New connection 1)

SQL Statements

```
1 EDIT `ocems`.`students`
```

Overview Output History students (1)

Export

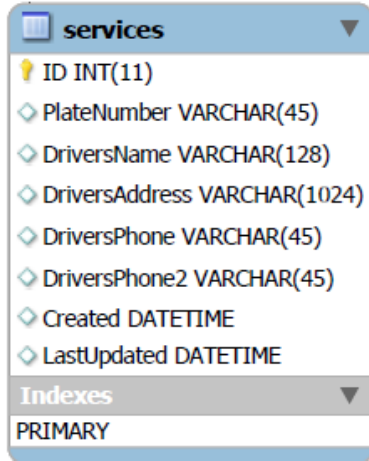
ID	ClassID	ServiceID	FirstName	LastName	Created	LastUpdated
2	3	1	firat	sadan	2010-01-19 13:36:36	2010-01-19 13:36:36
3	3	1	alperan	dogan	2010-01-19 13:37:54	2010-01-19 13:37:54
5	1	1	hüseyin	sönmez	2010-01-19 13:39:01	2010-01-19 13:39:01
6	2	1	burcu	yildiz	2010-01-19 13:39:49	2010-01-19 13:39:49
7	2	1	aykut	çaliskan	2010-01-19 13:40:25	2010-01-19 13:40:25
8	4	1	AYSE	AK	2010-01-19 14:39:20	2010-01-19 14:39:20
9	6	2	muhammet	meriç	2010-05-26 13:28:35	2010-05-26 13:28:35
10	6	2	azime	senel	2010-06-05 17:16:59	2010-06-05 17:16:59
11	1	1	ÖZGE	hacar	2010-06-11 09:13:47	2010-06-11 09:13:47
12	5	2	tugçe	toksoy	2010-06-13 13:54:02	2010-06-13 13:54:02
13	3	2	Cihat	Bakkal	2010-06-16 10:11:00	2010-06-16 10:11:00
14	5	1	veliiali	veliiali	2010-07-01 16:19:45	2010-07-01 16:19:45
* NULL	NULL	NULL	NULL	NULL	NULL	NULL

(b)

Şekil 11 Öğrenci bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

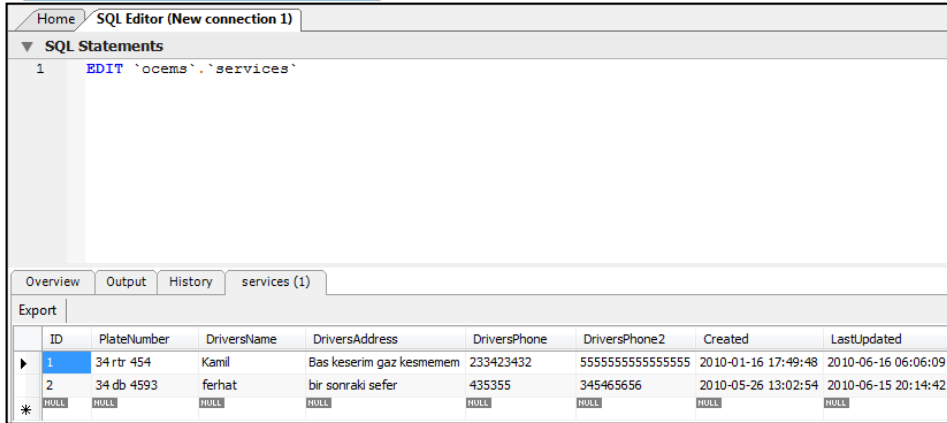
3.5.6 SERVİS BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrenci servisine ait plaka bilgisinin ve sürücüyeye ait bilgilerin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar.

Column Name	Data Type
ID	INT(11)
PlateNumber	VARCHAR(45)
DriversName	VARCHAR(128)
DriversAddress	VARCHAR(1024)
DriversPhone	VARCHAR(45)
DriversPhone2	VARCHAR(45)
Created	DATETIME
LastUpdated	DATETIME

(a)

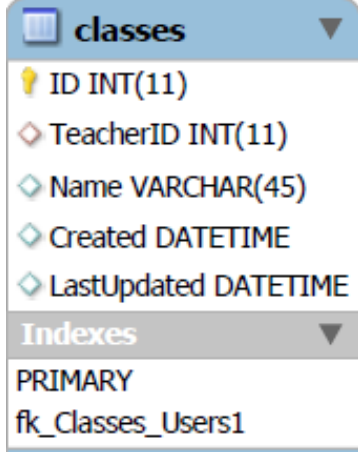
ID	PlateNumber	DriversName	DriversAddress	DriversPhone	DriversPhone2	Created	LastUpdated
1	34 tr 454	Kamil	Bas keserim gaz kesmemem	233423432	5555555555555555	2010-01-16 17:49:48	2010-06-16 06:06:09
2	34 db 4593	ferhat	bir sonraki sefer	435355	345465656	2010-05-26 13:02:54	2010-06-15 20:14:42

(b)

Şekil 12 Öğrenci servisi bilgileri (a) tablosu, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.5.7 SINIF BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrencinin bulunduğu sınıf bilgisinin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar. Ayrıca derse giren öğretmenin “TeacherID” bilgisi de tutulur.

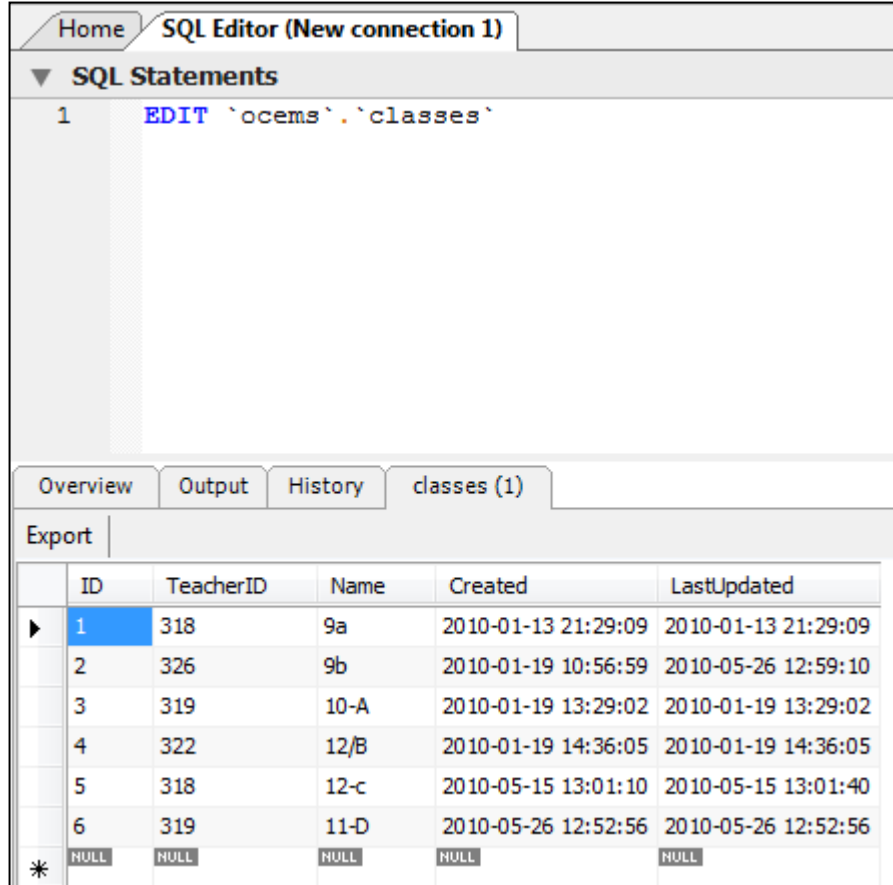

Column	Data Type
ID	INT(11)
TeacherID	INT(11)
Name	VARCHAR(45)
Created	DATETIME
LastUpdated	DATETIME

Indexes

- PRIMARY
- fk_Classes_Users1

(a)

ID	TeacherID	Name	Created	LastUpdated
1	318	9a	2010-01-13 21:29:09	2010-01-13 21:29:09
2	326	9b	2010-01-19 10:56:59	2010-05-26 12:59:10
3	319	10-A	2010-01-19 13:29:02	2010-01-19 13:29:02
4	322	12/B	2010-01-19 14:36:05	2010-01-19 14:36:05
5	318	12-c	2010-05-15 13:01:10	2010-05-15 13:01:40
6	319	11-D	2010-05-26 12:52:56	2010-05-26 12:52:56
* NULL	NULL	NULL	NULL	NULL

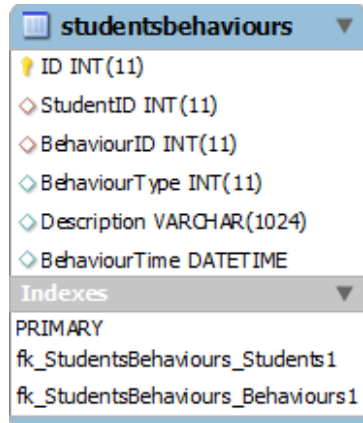
(b)

Şekil 13 Sınıf Bilgileri (a) tablosu yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.5.8 ÖĞRENCİ DAVRANIŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrencinin alışkanlık ve davranış bilgilerinin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar. “StudentsID” alanı “Students” Öğrenciler tablosu ile ilişki kuran ikincil anahtardır. “BehaviourID” alanı ile de “Behaviours” ortak davranışların bulunduğu tabloya bağlanır.

(a)

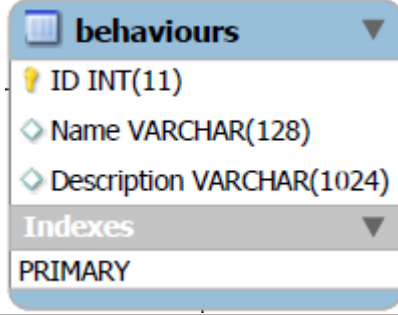
(b)

ID	StudentID	BehaviourID	BehaviourType	Description	BehaviourTime
2	3	2	1	her dakika	2010-01-19 13:41:59
3	5	2	1	sdtygtuyitredfyig	2010-01-22 12:02:15
4	10	3	1	hgfgjhghghjksklghjgfbfg	2010-06-05 17:27:23
5	11	5	0	etrhghghg	0001-01-01 00:00:00
6	11	5	1	dikkat süresinde artis	2010-06-11 09:28:41
8	5	4	1	INANILMAZ	2010-06-14 23:22:35
9	7	1	1	yine aynisi	2010-06-15 14:26:50
10	6	4	1	acayip	2010-06-15 21:08:49
11	9	5	0	rryuytiuyouipuiyip	0001-01-01 00:00:00
12	3	3	0	wsxec	0001-01-01 00:00:00
13	3	5	0		0001-01-01 00:00:00
14	5	4	0	rgtrtghytyh	0001-01-01 00:00:00
15	7	1	0	öyle böyle degil	0001-01-01 00:00:00
* NULL	NULL	NULL	NULL	NULL	NULL

Şekil 14 Öğrenci davranışları (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.5.9 DAVRANIŞ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

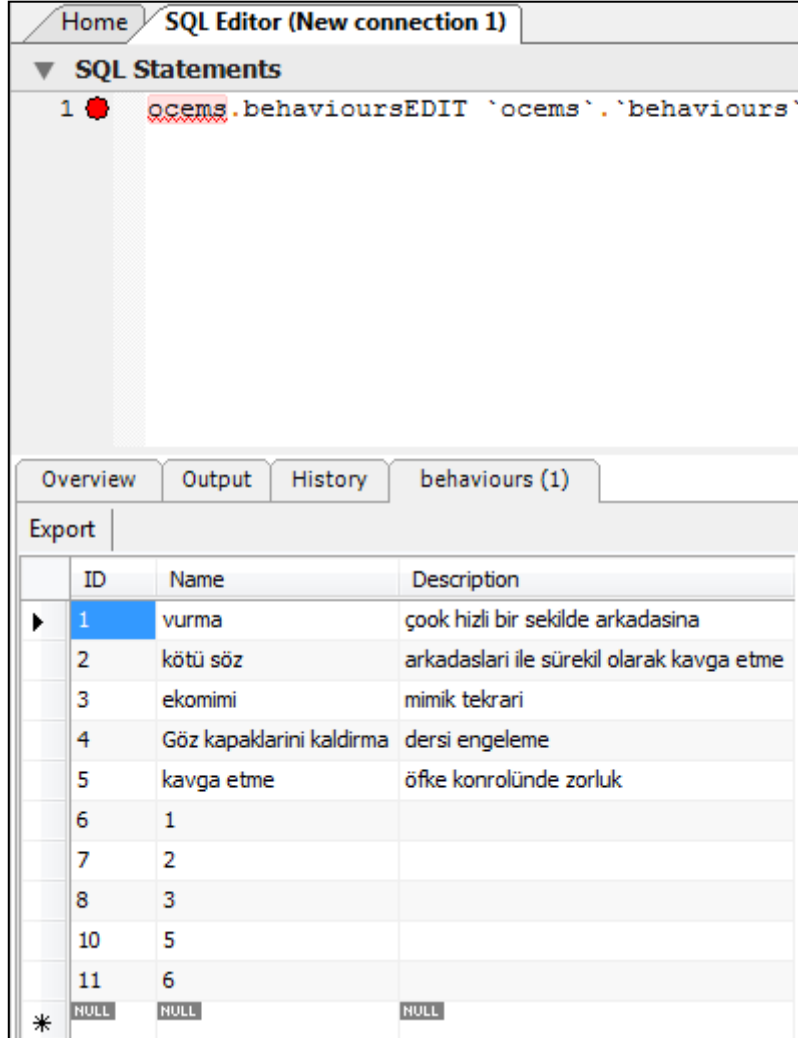
Davranış özellikleri bilgilerinin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar.

Column	Data Type
ID	INT(11)
Name	VARCHAR(128)
Description	VARCHAR(1024)

Indexes
PRIMARY

(a)

Home SQL Editor (New connection 1)

SQL Statements

```
1 ocems.behavioursEDIT `ocems`.`behaviours`
```

Overview Output History behaviours (1)

Export

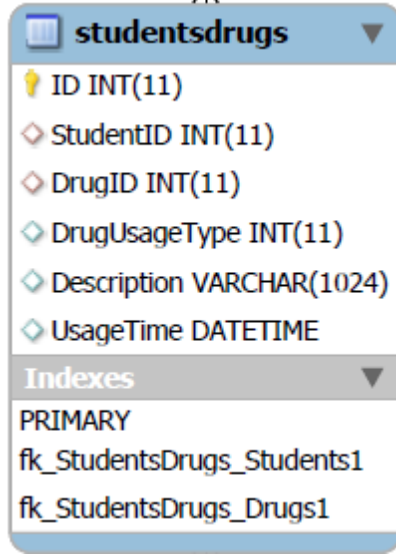
ID	Name	Description
1	vurma	çok hızlı bir şekilde arkadasına
2	kötü söz	arkadaşları ile sürekli olarak kavga etme
3	ekomimi	mimik tekrari
4	Göz kapaklarını kaldırma	dersi engelleme
5	kavga etme	öfke kontrolünde zorluk
6	1	
7	2	
8	3	
10	5	
11	6	
*	NULL	NULL

(b)

Şekil 15 Davranış bilgilerinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.5.10 ÖĞRENCİNİN KULLANDIĞI İLAÇ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

Öğrencinin kullandığı ilaçların bilgilerinin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar. “StudentsID” alanı “Students” Öğrenciler tablosu ile ilişki kuran ikincil anahtardır. “DrugID” alanı ile de “Drugs” ilaç adlarının bulunduğu tabloya bağlanan diğer ikincil anahtardır.

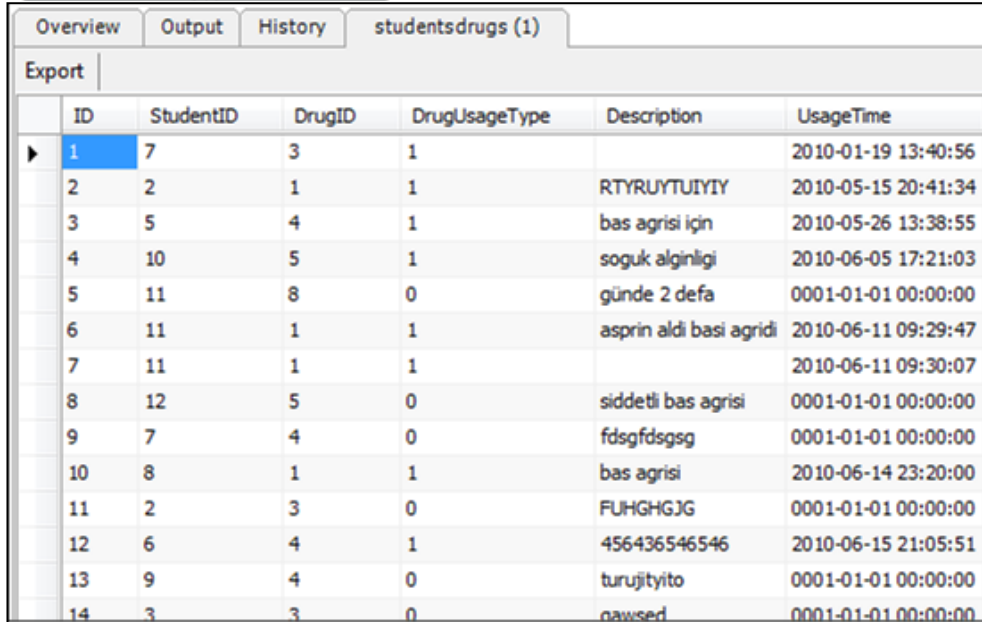

Column	Data Type
ID	INT(11)
StudentID	INT(11)
DrugID	INT(11)
DrugUsageType	INT(11)
Description	VARCHAR(1024)
UsageTime	DATETIME

Indexes

- PRIMARY
- fk_StudentsDrugs_Students1
- fk_StudentsDrugs_Drugs1

(a)

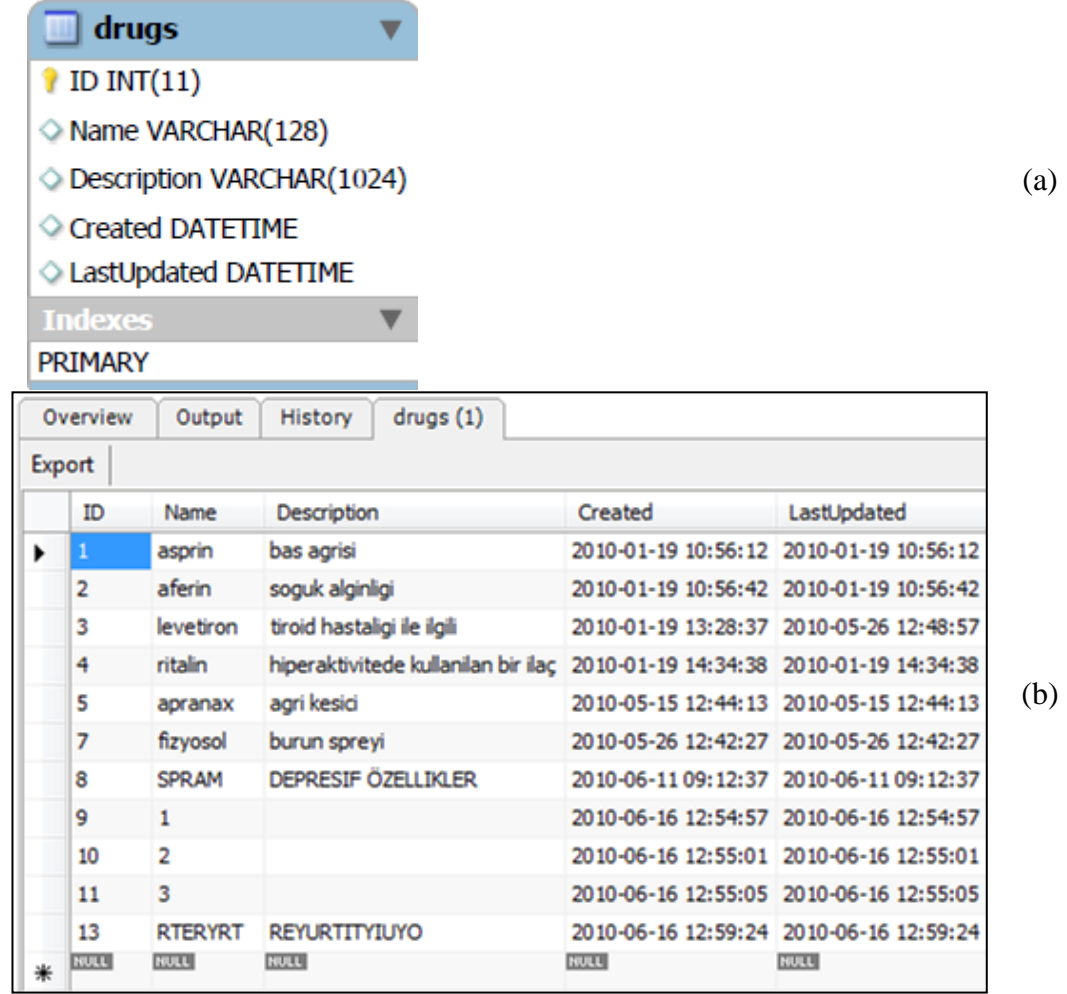
ID	StudentID	DrugID	DrugUsageType	Description	UsageTime
1	7	3	1		2010-01-19 13:40:56
2	2	1	1	RTYRUJYUIYIY	2010-05-15 20:41:34
3	5	4	1	bas agrisi için	2010-05-26 13:38:55
4	10	5	1	soguk alginligi	2010-06-05 17:21:03
5	11	8	0	günde 2 defa	0001-01-01 00:00:00
6	11	1	1	asprin aldı basi agridi	2010-06-11 09:29:47
7	11	1	1		2010-06-11 09:30:07
8	12	5	0	siddetli bas agrisi	0001-01-01 00:00:00
9	7	4	0	fdsgfdsgsg	0001-01-01 00:00:00
10	8	1	1	bas agrisi	2010-06-14 23:20:00
11	2	3	0	FUHGJGJG	0001-01-01 00:00:00
12	6	4	1	456436546546	2010-06-15 21:05:51
13	9	4	0	turujityito	0001-01-01 00:00:00
14	3	3	0	nawser	0001-01-01 00:00:00

(b)

Şekil 16 Öğrencinin kullandığı ilaçların bilgisinin tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç görüntü kümesi

3.5.11 İLAÇ BİLGİLERİNİN TUTULDUĞU TABLO

İlaçlara ait tüm bilgilerin tutulduğu tablodur. “ID” alanı tablo içindeki birincil anahtardır. Diğer tablolar ile bağlantı kurulmasını sağlar.

(a)

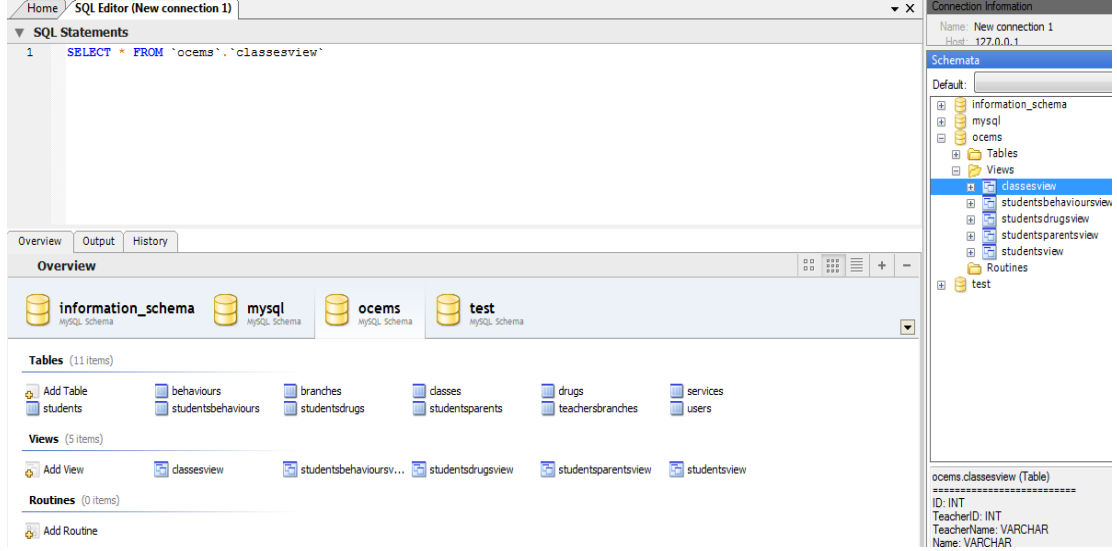
ID	Name	Description	Created	LastUpdated
1	asprin	bas agrisi	2010-01-19 10:56:12	2010-01-19 10:56:12
2	aferin	soguk alginligi	2010-01-19 10:56:42	2010-01-19 10:56:42
3	levetiron	tiroid hastaligi ile ilgili	2010-01-19 13:28:37	2010-05-26 12:48:57
4	ritalin	hiperaktivitede kullanılan bir ilaç	2010-01-19 14:34:38	2010-01-19 14:34:38
5	apranax	agri kesici	2010-05-15 12:44:13	2010-05-15 12:44:13
7	fizyosol	burun spreyi	2010-05-26 12:42:27	2010-05-26 12:42:27
8	SPRAM	DEPRESIF ÖZELLIKLER	2010-06-11 09:12:37	2010-06-11 09:12:37
9	1		2010-06-16 12:54:57	2010-06-16 12:54:57
10	2		2010-06-16 12:55:01	2010-06-16 12:55:01
11	3		2010-06-16 12:55:05	2010-06-16 12:55:05
13	RTERYRT	REYURTITYIUYO	2010-06-16 12:59:24	2010-06-16 12:59:24
*	NULL	NULL	NULL	NULL

(b)

Şekil 17 İlaç adlarının tutulduğu (a) tablo yapısı, (b) sonuç kümesi görüntüsü

3.6 OÇEM GÖRÜNÜMLER(VIEWS) YAPISI

OÇEM Takip Uygulamasın da kullanılan veritabanında yer alan tabloların görünümleri (Views) Şekil 5’te detaylı olarak verilmiştir.

Şekil 18 OÇEM uygulamasında kullanılan tüm görünümler(Views)

3.6.1 ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARI GÖRÜNÜMÜ

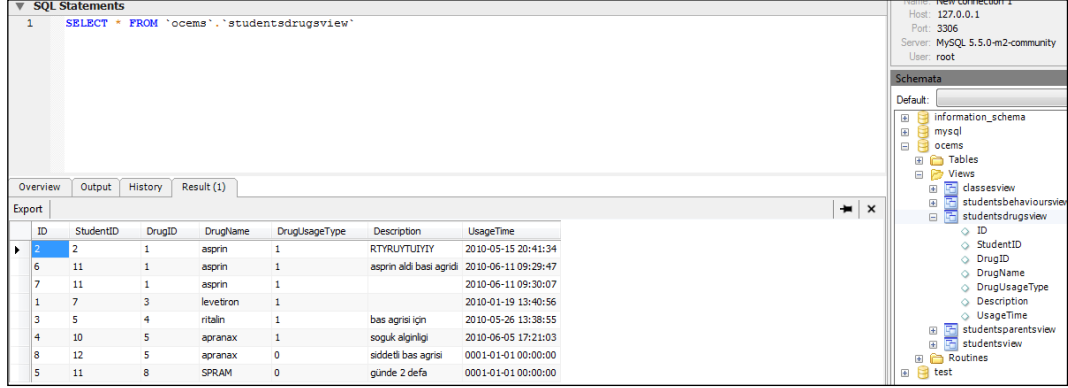
Ocems.studentsbehavioursview: Öğrenci davranışları, “Students Behaviours” ve davranışlar “Behaviours” adlı tablolarının birleşmesinden oluşmuş bir görünümdür (View).

ID	StudentID	BehaviourID	BehaviourName	BehaviourType	Description	BehaviourTime
1	3	2	kötü söz	0		0001-01-01 00:00:00
2	3	2	kötü söz	1	her dakika	2010-01-19 13:41:59
3	5	2	kötü söz	1	sdtygbuytredfyig	2010-01-22 12:02:15
4	10	3	ekomimi	1	hgfgyhghjkkldghjghfbbfg	2010-06-05 17:27:23
5	11	5	kavga etme	0	etrhghghg	0001-01-01 00:00:00
6	11	5	kavga etme	1	dikkat süresinde arts	2010-06-11 09:28:41

Şekil 19 Öğrenci davranışlarının görünümlerinin yapısı

3.6.2 ÖĞRENCİLERİN KULLANDIĞI İLAÇLARIN GÖRÜNÜMÜ

ocems.studentsdrugsview: Öğrenci ilaçları “StudentDrugs” ve ilaçlar “Drugs” adlı tablolarının birleşmesinden oluşmuş bir görünümdür(View).

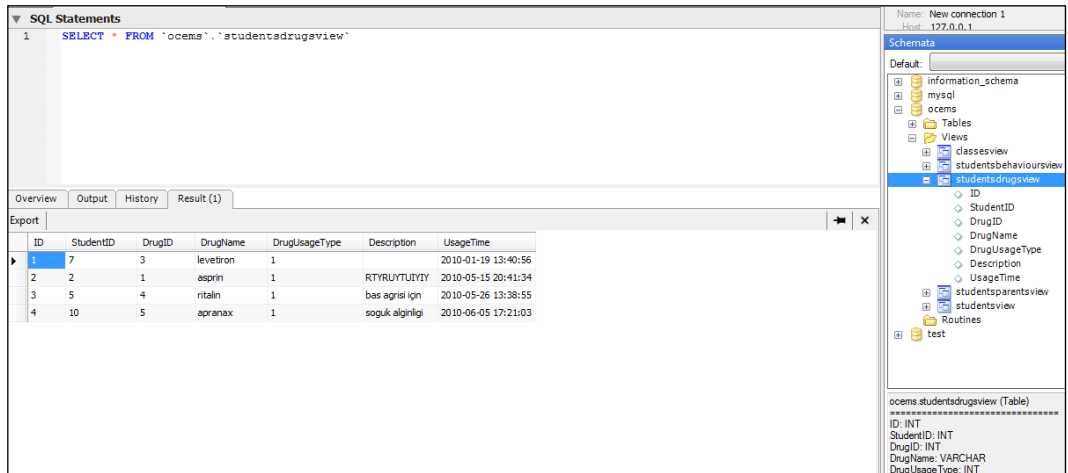

ID	StudentID	DrugID	DrugName	DrugUsageType	Description	UsageTime
2	2	1	asprin	1	RTYRUYTUYIY	2010-05-15 20:41:34
6	11	1	asprin	1	asprin aldı bası agridi	2010-06-11 09:29:47
7	11	1	asprin	1		2010-06-11 09:30:07
1	7	3	levetron	1		2010-01-19 13:40:56
3	5	4	ritalin	1	bas agrisi için	2010-05-26 13:38:55
4	10	5	apranax	1	soguk algintigi	2010-06-05 17:21:03
8	12	5	apranax	0	siddetli bas agrisi	0001-01-01 00:00:00
5	11	8	SPRAM	0	günde 2 defa	0001-01-01 00:00:00

Şekil 20 Öğrencilerin kullandığı ilaçların görünümü

3.6.3 ÖĞRENCİ AİLESİNİN GÖRÜNÜMÜ

ocems.studentsparentsview: Öğrenci aileleri “StudentParents” ve kullanıcılar “Users” adlı tablolarının birleşmesinden oluşmuş bir görünümdür(View). (studentsparents `s` join `ocems`.`users`)

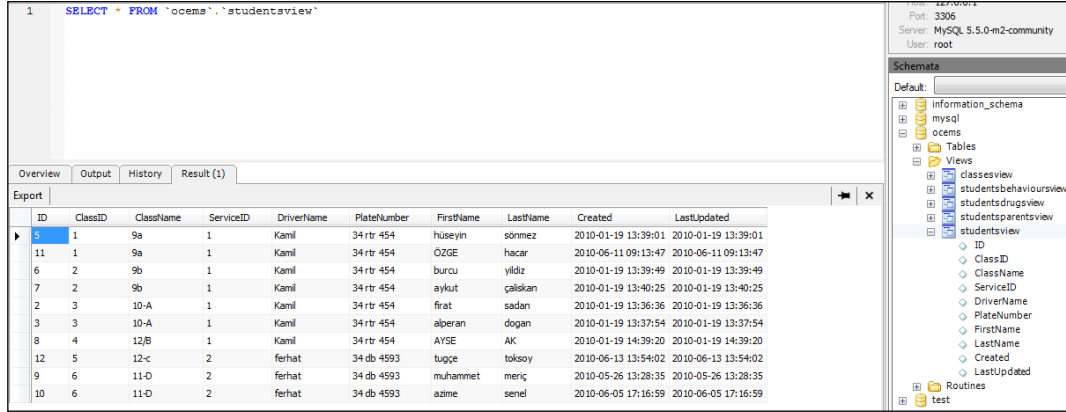

ID	StudentID	DrugID	DrugName	DrugUsageType	Description	UsageTime
7	3	levetron	1			2010-01-19 13:40:56
2	2	1	asprin	1	RTYRUYTUYIY	2010-05-15 20:41:34
3	5	4	ritalin	1	bas agrisi için	2010-05-26 13:38:55
4	10	5	apranax	1	soguk algintigi	2010-06-05 17:21:03

Şekil 21 Öğrenci ailesinin görünümü

3.6.4 ÖĞRENCİ BİLGİLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

ocems.studentsview: Öğrenciler “Students”, öğrenci servisleri, “Services” ve sınıflar “Classes“ adlı tablolarının birleşmesinden oluşmuş bir görünümdür(View).

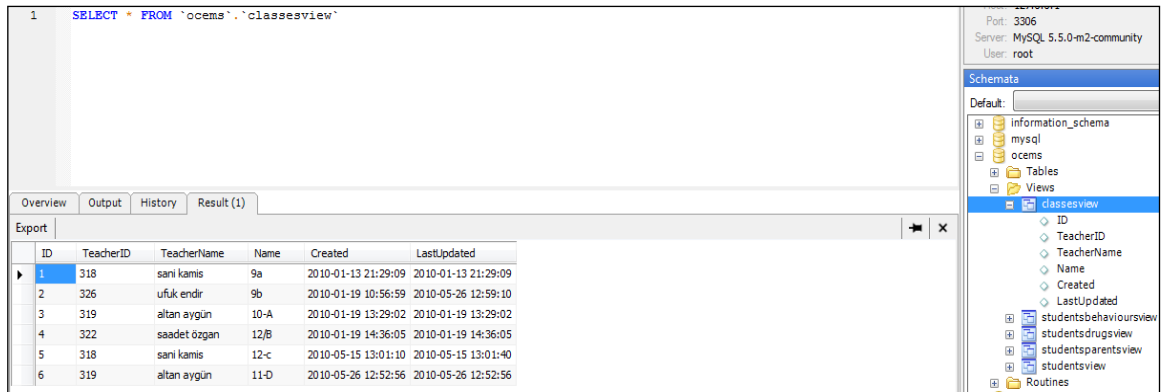

ID	ClassID	ClassName	ServiceID	DriverName	PlateNumber	FirstName	LastName	Created	LastUpdated
5	1	9a	1	Kamil	34 rtr 454	hüseyin	sönmez	2010-01-19 13:39:01	2010-01-19 13:39:01
11	1	9a	1	Kamil	34 rtr 454	ÖZGE	hacar	2010-06-11 09:13:47	2010-06-11 09:13:47
6	2	9b	1	Kamil	34 rtr 454	burcu	yıldız	2010-01-19 13:39:49	2010-01-19 13:39:49
7	2	9b	1	Kamil	34 rtr 454	aykut	galskan	2010-01-19 13:40:25	2010-01-19 13:40:25
2	3	10-A	1	Kamil	34 rtr 454	firat	sadan	2010-01-19 13:36:36	2010-01-19 13:36:36
3	3	10-A	1	Kamil	34 rtr 454	alperan	dogan	2010-01-19 13:37:54	2010-01-19 13:37:54
8	4	12/B	1	Kamil	34 rtr 454	AYŞE	AK	2010-01-19 14:39:20	2010-01-19 14:39:20
12	5	12-c	2	ferhat	34 db 4593	tuğçe	toksoy	2010-06-13 13:54:02	2010-06-13 13:54:02
9	6	11-D	2	ferhat	34 db 4593	muhammet	meriç	2010-05-26 13:28:35	2010-05-26 13:28:35
10	6	11-D	2	ferhat	34 db 4593	azime	senel	2010-06-05 17:16:59	2010-06-05 17:16:59

Şekil 22 Öğrenciye ait bilgilerin görünümü

3.6.5 SINIF BİLGİLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

ocems.classesview: Sınıflar ”Classes” ve kullanıcılar “Users” adlı tablolarının birleşmesinden oluşmuş bir görünümdür(View).

ID	TeacherID	TeacherName	Name	Created	LastUpdated
1	318	sani kamis	9a	2010-01-13 21:29:09	2010-01-13 21:29:09
2	326	ufuk endir	9b	2010-01-19 10:56:59	2010-05-26 12:59:10
3	319	altan aygün	10-A	2010-01-19 13:29:02	2010-01-19 13:29:02
4	322	saadet özgen	12/B	2010-01-19 14:36:05	2010-01-19 14:36:05
5	318	sani kamis	12-c	2010-05-15 13:01:10	2010-05-15 13:01:40
6	319	altan aygün	11-D	2010-05-26 12:52:56	2010-05-26 12:52:56

Şekil 23 Sınıflara ait bilgilerin görünümü

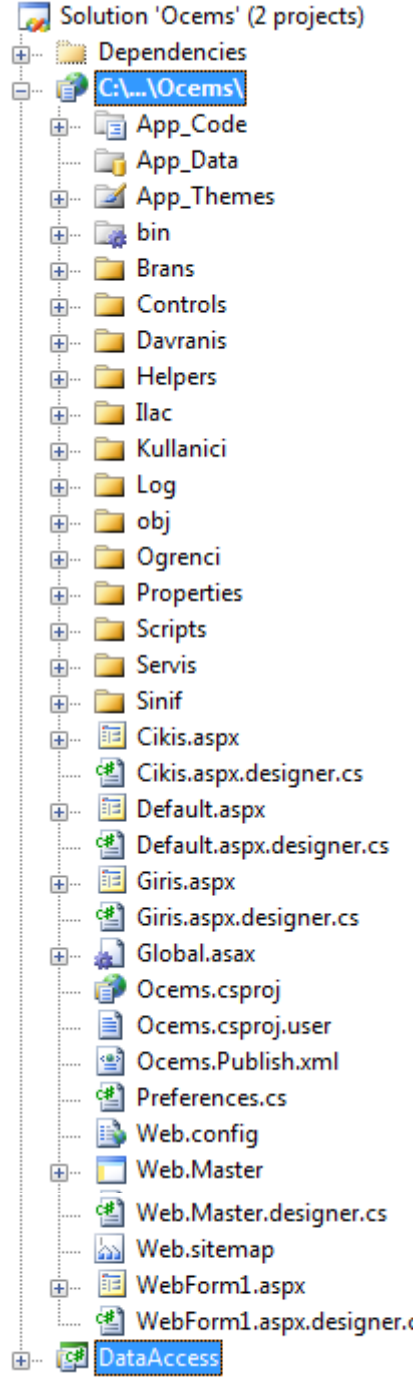
3.7 OÇEM GENEL SAYFA YAPISI

OÇEM Uygulamasında kullanılan tüm .Net Sayfa ve DLL'ye ait açıklama bilgileri verilmiştir. OÇEM genel sayfa yapısı da Şekil 2.21 de gösterilmiştir.

App_Code klasörü içindeki kod dosyaları database bağlantısı, datasetler ve diğer fonksiyonları barındırır. Uygulama da kullanılan buton, textbox gibi çeşitli kontrollerin, border-width, font size, font gibi çeşitli dizayn ayarlarını, proje genelinde kullanılan tüm resimleri içeren "App_Themes" klasörüdür. Uygulamaya eklenen ilave yazılımların binary dosyaları (.dll) Bin klasörü altına eklenmiştir. "App_Code", "App_Themes", "Bin" klasörleri MVS2008 tarafından yaratılan özelleştirilmiş klasörlerdir.

Branş, davranış, ilaç, sınıf, servis, kullanıcı, öğrenci bilgilerinin girildiği, güncellendiği veya sorgulandığı web formları içeren "Brans", "Davranis", "Ilac", "Sınıf", "Servis", "Kullanıcı", "Oğrenci" klasörleridir.

Uygulamada kullanılan "Web User Control" nesnelerinin tutulduğu "Controls" klasörüdür.

Şekil 24 OÇEM uygulaması genel sayfa yapısı

Kullanıcının uygulamaya güvenli bir şekilde giriş/çıkış yapmasını sağlayan “Giris.aspx” ve “Cikis.aspx” web formları ile, giriş başarılı olduğunda yönlendirilen ve aynı zamanda uygulamanın ana sayfası olan “WebForm1.aspx” adlı web form sayfasıdır.

Uygulamada diğer web formların temel aldığı masterpage dosyası “Web.Master” adlı dosyadır. Uygulamanın ayarları ve veritabanına bağlanırken kullandığımız bağlantı cümleleri (“ConnectionString”) gibi verilerin saklandığı “Web.config” ayar dosyasıdır.

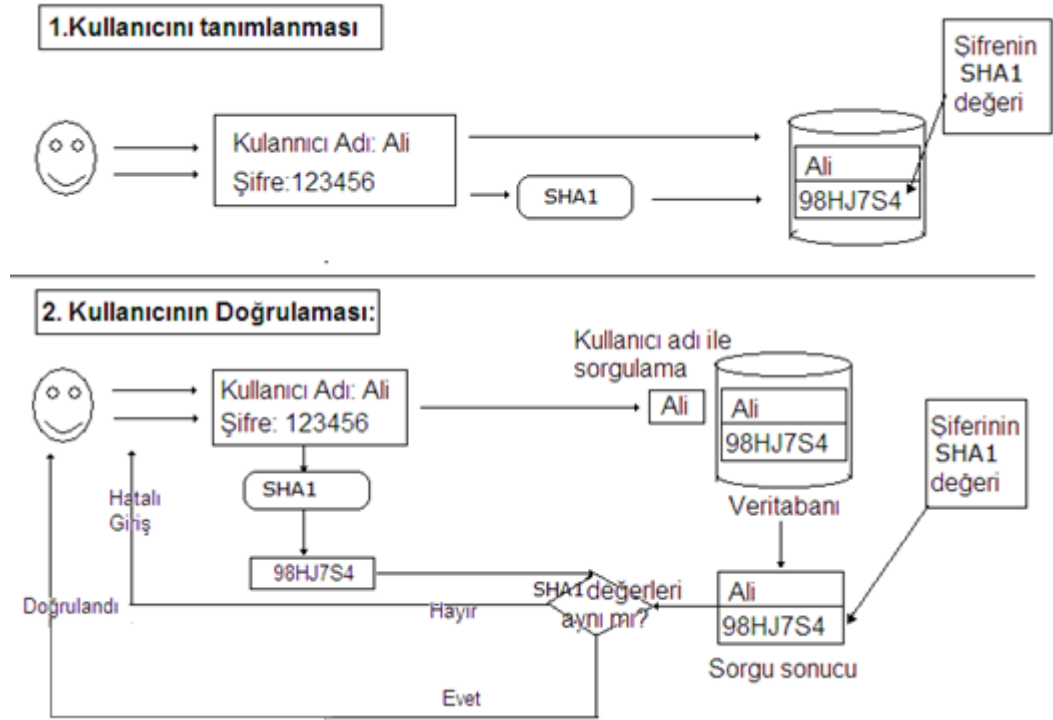
Programın ağılışı Default.aspx adlı dosya ile başlar. Veri erişim katmanı seviyesinde database ‘den veri istekleri genelde uygulama programında dataset’ler kullanılarak geręekleřtirilmiřtir. Bunun nedeni ise SHA-1¹ mantığı ile parametre gönderimi ve datasetler yolu ile istenirse SQL server’dan alınan veri geri dönuş değerlerinin kullanıcılara iletilmesiydi.

Genel olarak uygulamanın çalışma süreci, öncelikle kullanıcı tanımlanması ile programa giriş sağlanmaktadır. Uygulamanın çalışabilmesi için bir kullanıcı adının tanımlanmış olması gerekmektedir. Kullanıcı tanımı ve yetkilendirme yapılmadan programa giriş imkanı olmamaktadır. Kullanıcı tanımlayıcısı olan kullanıcı adı (user name) ve şifre (password) uygulamada veri tabanında tutulmaktadır.

Uygulamada kullanıcı şifrelerinin SHA-1 algoritmasına göre hesaplanmış değerleri veri tabanında tutulmaktadır. şifre yeni kullanıcı ekleme aşamasında üretilmiş olan SHA1 değerini veri tabanına kaydedilir.

Kullanıcı girişinin tanımlanması ve doğrulanması algoritması şekil 25’te gösterilmiştir.

¹SHA-1 herhangi bir uzunluktaki bir metnin sabit uzunluktaki özetini oluşturur. Bu özet, veri bütünlüğü ve kimlik doğrulaması ile ilgili uygulamalarda temel yapıtaş haline gelmiş güvenli uzaktan ulaşım uygulamaları gibi birçok uygulamada kullanılmıştır. EK 6 da açıklanmıştır.

Şekil 25 Kullanıcı girişinin tanımlanması ve doğrulanması algoritması

Tanımlı olan bir kullanıcı, kullanıcı adı ve şifresini aşağıdaki şekilde görülen “Giris.aspx” sayfasına girerek kullanıcı doğrulanmış olur.

ANA SAYFA	GİRİŞ
<p>Ana Sayfa » Giriş</p> <p>Giriş bilgileri</p> <p>Kullanıcı adı <input type="text"/></p> <p>Şifre <input type="password"/></p> <p><input type="button" value="Giriş yap"/></p>	

Şekil 26 Kullanıcı giriş sayfası

BÖLÜM IV

OÇEM UYGULAMASININ TANITIMI

Bu bölümde OÇEM uygulamasında kullanılan yönetim ve kullanıcı modülleri ile işlem yapmayı sağlayan arayüz açıklanmaktadır. OÇEM uygulamasını kullanabilmek için uygulamaya giriş yapılması gerekmektedir. Kullanıcı girişi formuna “Giris.aspx” sayfası çalıştırılarak erişilebilir. “Giris.aspx” adlı dosya çalıştırıldığında kullanıcı giriş ekranı formunun gelmesi sağlanır.

4.1.GİRİŞ KONTROL SAYFASI

Tanımlı olan bir kullanıcı, giriş bilgilerinden kullanıcı adı ve şifre çiftini “Giris.aspx” sayfasına girerek uygulamaya giriş yapabilir. Bu sayfada üye girişle ilgili tüm kontroller yapılır. Eğer üye giriş formu üzerinde girilen bilgiler; veritabanında yer alan bilgilerle eşleşmiyorsa; tüm işlemlerin yapıldığı ana menüye erişim engellenir. Gelen formda kullanıcı adı ve şifre soran alanlara, ilgili bilgiler girildikten sonra sistemde kontrol edilen verilerin doğruluğu sağlanırsa program içerisinde işlem yapmayı sağlayan menüye girişe izin verilir. Kullanıcı adı ve şifresi girildikten sonra “Giriş” tuşuna basılır ve ana menü karşımıza gelir.

ANA SAYFA	GİRİŞ
Ana Sayfa » Giriş	
Giriş bilgileri	
Kullanıcı adı	<input type="text"/>
Şifre	<input type="password"/>
<input type="button" value="Giriş yap"/>	

Şekil 27 OÇEM Giriş ekranı

4.1.1 UYGULAMADA KULLANILAN YETKİLENDİRME

Yetkilendirme, doğrulanmış bir kullanıcı girişinin tanımlı kaynaklar üzerinde erişimi olup olmadığını kontrol eder. Uygulamada rol esaslı yetkilendirme (“Role Based Authorization”) kullanılmaktadır. Kullanılan roller kullanıcıların yapmaya yetkili oldukları işlem gruplarını tanımlamaktadır. OÇEM uygulama menüsüne, giriş yapan kişinin sahip olduğu role göre menü öğelerini kullanabilmektedir.

Kullanıcılar, kullanıcı rolleri ve kullanıcıların hangi role sahip oldukları bilgisi veri tabanında “Users” tablosunda tutulmaktadır. Kullanıcı onaylandığında rolü de veri tabanından çekilir. Uygulama sayfaları yüklenirken kullanıcının rolü ve yapabileceği işlemler sorgulanır. Buna göre sayfa üzerinde yapılabilecek bir kısım işlemlere izin verilir veya izin verilmez. Kullanıcı rolleri “UserType” alanında tutulmaktadır. Kullanıcı tipleri yönetici, öğretmen, veli olmak üzere üç tipidir.

Yönetici; bu rol uygulama üzerinde mümkün olan tüm veri işlemlerini yapabilen ve bunlara ek olarak sisteme yeni kullanıcılar ekleyip, eski kullanıcıların bilgi ve durumlarını değiştirebilen roldür. Bu role sahip kullanıcı menüde bulunan her seçimi kullanabilir ve web uygulamasında bulunan her sayfaya erişebilir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
	Ana Sayfa						

Şekil 28 Yönetici kullanıcısı için ana sayfa ekran görüntüsü

Öğretmen; bu rol veritabanına veli bilgisi, düzenli kullanılan ilaçlar, alışkanlık davranışları ekleyebilen, düzenleyebilen, sorgulayabilen ve

güncelleyebilen roldür. Ancak yeni bir kullanıcı ekleyemez ve silme işlemi yapamaz.

ANA SAYFA	OGRENCI	ÇIKIŞ
Ana Sayfa		

Şekil 29 Öğretmen ve veli kullanıcısı ekran görüntüsü

Veli; Bu rol veri tabanından sadece kendi öğrencisine ait bilgileri, kullandığı ilaçları, günlük raporu göre bilir. Bu bilgileri Excel e aktarabilir. Ancak yeni kayıt ekleme, silme veya düzenleme yapamaz.

4.2 KULLANICI LİSTELEME EKRANI

Ana sayfa yönetici girişi ile sisteme giriş işlemi başarılı olduğunda kullanıcı listesi direk ekrana gelir. Bu direk çalışan; sayfada; öncelikle; sisteme kaydı yapılmış, kullanıcılara ait listeye ve bu kayıtlara ait ayrıntılı bilgilere ulaşılır. Bu ekran üzerinden kayıt silme, düzenleme, şifre resetleme ve yeni kayıt ekleme işlemlerine yer verilmiştir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Kullanici » Liste						
Ekle							
	Adı	Soyadı	Kullanıcı adı	Kullanıcı tipi	Excel'e Aktar 		
	Mr.	Administrator	admin	Admin	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	sani	kamis	sani	Teacher	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	altan	aygün	altanaygun	Teacher	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	baran	seftali	baran	Parent	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	serkan	aygün	serkanay	Teacher	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	saadet	özgan	saadet	Teacher	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	ziya	ay	ziya	Admin	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	garip	agca	abdullah	Parent	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	necmiye	karaman	necmiye	Parent	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	ufuk	endir	ufuk	Teacher	Düzenle	Sil Şifre Resetle	
	1						

Şekil 30 Kullanıcı listeleme ekranı görüntüsü

4.2.1 KULLANICI EKLEME EKRANI

Yönetim rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme yeni kullanıcılar ekleyebilmektedir. Yönetici, sisteme ekleyeceği kullanıcının sahip olacağı rolü seçer. Kullanıcıya ait bilgileri girer. Yönetici “Ekle” etiketli tuşa bastığında bilgilerini girdiği kişiyi sisteme yeni kullanıcı olarak kaydeder. Kayıt edilen kullanıcı için veri tabanında bulunan “Users” kullanıcılar tablosunda otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veri tabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Kullanici » Ekle						
Ekle	Kullanıcı bilgileri						
	Yetki	Yönetici					
	Adı	Öğretmen					
	Soyadı	Veli					
	Kullanıcı adı						
	Telefon 1						
	Telefon 2						
	Adres						

Şekil 31 Kullanıcı ekleme sayfası görüntüsü

4.2.2 KULLANICI DÜZENLEME

Yönetici bir kullanıcının bilgilerini değiştirmek istediğinde, Kullanıcı Listesi menüsünde, bilgilerini değiştirmek istediği kullanıcının hizasındaki “Düzenle” butonuna basar ve kullanıcı düzenleme formunu açar. Kullanıcıya ait

bilgiler düzenlendikten sonra en alttaki “Ekle” butonuna basıldığında kullanıcının bilgileri düzenlenmiş ve güncellenmiş olur.

Liste	Ana Sayfa » Kullanici » Düzenle
Ekle	
	Kullanıcı bilgileri
Yetki	Öğretmen
Adı	sani
Soyadı	kamis
Kullanıcı adı	sani
Telefon 1	46757686867
Telefon 2	65876897987
Adres	fghjgkjhjkiskiskgvhjkhkfhjkhgkh bvcbbnçkbvjöhkçlçnlö vnbjmnkön

Şekil 32 Kullanıcı düzenleme sayfası görüntüsü

4.2.3 KULLANICI SİLME

Yönetici bir kullanıcıyı silmek istediğinde; Kullanıcı Listesi menüsünde, silmek istediği kullanıcının hizasındaki “Silme” butonuna basar, kullanıcıyı ve tüm bilgilerini silmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Kullanici » Liste						
Ekle	Kullanıcı başarıyla silindi.						
	Adı	Soyadı	Kullanıcı adı	Kullanıcı tipi	Excel'e Aktar		
	Mr.	Administrator	admin	Admin	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	sani	kamis	sani	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	altan	aygün	altanaygun	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	baran	seftali	baran	Parent	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	serkan	aygün	serkanay	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	saadet	özgan	saadet	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	necmiye	karaman	necmiye	Parent	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	ufuk	endir	ufuk	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	1						

Şekil 33 Kullanıcı silme sayfası ekran görüntüsü

4.2.4 KULLANICI ŞİFRE DEĞİŞTİRME

Yönetici bir kullanıcının şifresini değiştirmek istediğinde; Kullanıcı Listesi menüsünde, kullanıcının hizasındaki “Şifre Resetle” butonuna basarak kullanıcının şifresini değiştirmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Kullanici » Liste						
Ekle	Kullanıcının şifresi başarıyla resetlendi. ufuk kullanıcısının yeni şifresi : Z4G72K						
	Adı	Soyadı	Kullanıcı adı	Kullanıcı tipi	Excel'e Aktar		
	Mr.	Administrator	admin	Admin	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	sani	kamis	sani	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	altan	aygün	altanaygun	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	baran	seftali	baran	Parent	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	serkan	aygün	serkanay	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	saadet	özgan	saadet	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	necmiye	karaman	necmiye	Parent	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	ufuk	endir	ufuk	Teacher	Düzenle	Sil	Şifre Resetle
	1						

Şekil 34 Kullanıcı şifre değiştirme ekranı görüntüsü

4.3 DAVRANIŞ LİSTELEME EKRANI

Ana sayfaya yönetici girişi ile sisteme giriş yapan kullanıcının “DAVRANIŞ” butonuna bastığında davranış listesi direk ekrana gelir. Bu direk çalışan; sayfada; Öncelikle; daha önce veritabanına girilmiş davranış listesi ekrana gelir. Bu davranış listeleme ekranı üzerinde davranış silme, düzenleme ve ekleme işlemlerine yer verilmiştir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIŞ	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Davranis » Liste						
Ekle	ID	Davranis	Açıklama	Excel'e Aktar 			
	1	tükürme	çok hızlı	Düzenle	Sil		
	2	kötü söz	rtytrutyutyuyui	Düzenle	Sil		
	3	ekomimi	mimik tekrari	Düzenle	Sil		
							1

Şekil 35 Davranış listeleme ekranı görüntüsü

4.3.1 DAVRANIŞ EKLEME EKRANI

Yönetici rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme yeni davranış tipleri ekleyebilir. Yönetici, sisteme ekleyeceği davranış adını ve açıklamasını davranış bilgilerine girerek,“Ekle” etiketli tuşa bastığında bilgilerini girdiği davranışı veritabanına kaydeder.

Kayıt edilen davranış için veri tabanında bulunan “behaviours” davranışlar tablosun da otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veri tabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
-----------	-----------	----------	------	-------	--------	---------	-------

Liste

Ekle

Ana Sayfa » Davranis » Ekle

Davranis bilgileri

Adı Göz kapaklarını kaldırma

Açıklaması dersi engeme

Ekle

Şekil 36 Davranis ekleme sayfası görüntüsü

4.3.2 DAVRANIŞ DÜZENLEME

Yönetici bir davranis düzenlemek istediğinde, Davranis Listesi menüsünde, davranis bilgilerini değistirmek istediği kullanıcının hizasındaki “Düzenle” butonuna basar ve kullanıcı düzenleme formunu açar. Davranisa ait bilgiler düzenlendikten sonra en alttaki “Kaydet” butonuna basıldığında davranis bilgileri düzenlenmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
-----------	-----------	----------	------	-------	--------	---------	-------

Liste

Ekle

Ana Sayfa » Davranis » Düzenle

Davranis bilgileri

Adı tükürme

Açıklama çok hızlı bir şekilde arkadasına

Kaydet

Şekil 37 Davranis düzenleme ekranı görüntüsü

4.3.3 DAVRANIŞ SİLME

Yönetici bir davranışı silmek istediğinde; Davranış Listesi menüsünden, silmek istediği davranışın hizasındaki “Silme” butonuna basar ve davranışa ait tüm bilgileri silmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Davranis » Liste						
Ekle	Davranış başarıyla eklendi.						
	ID	Davranış	Açıklama	Excel'e Aktar			
	1	tükürme	çok hızlı bir şekilde arkadasına	Duzenle	Sil		
	2	kötü söz	rtytrutyutyuyui	Duzenle	Sil		
	3	ekomimi	mimik tekrari	Duzenle	Sil		
	4	Göz kapaklarını kaldırma	dersi engelleme	Duzenle	Sil		
	6	su sıçratma	retreytrutyutyuyti	Duzenle	Sil		
							1

Şekil 38 Davranış silme ekran görüntüsü

4.4 İLAÇ LİSTELEME EKRANI

Ana sayfaya yönetici girişi ile sisteme giriş yapan kullanıcının “İLAÇ” butonuna bastığında ilaç listesi direk ekrana gelir. Bu direk çalışan; sayfada; Öncelikle; daha önce veritabanına girilmiş ilaç adları ve açıklamaları listesi ekrana gelir. Bu ilaç listeleme ekranı üzerinde ilaç silme, düzenleme ve ekleme işlemlerine yer verilmiştir.

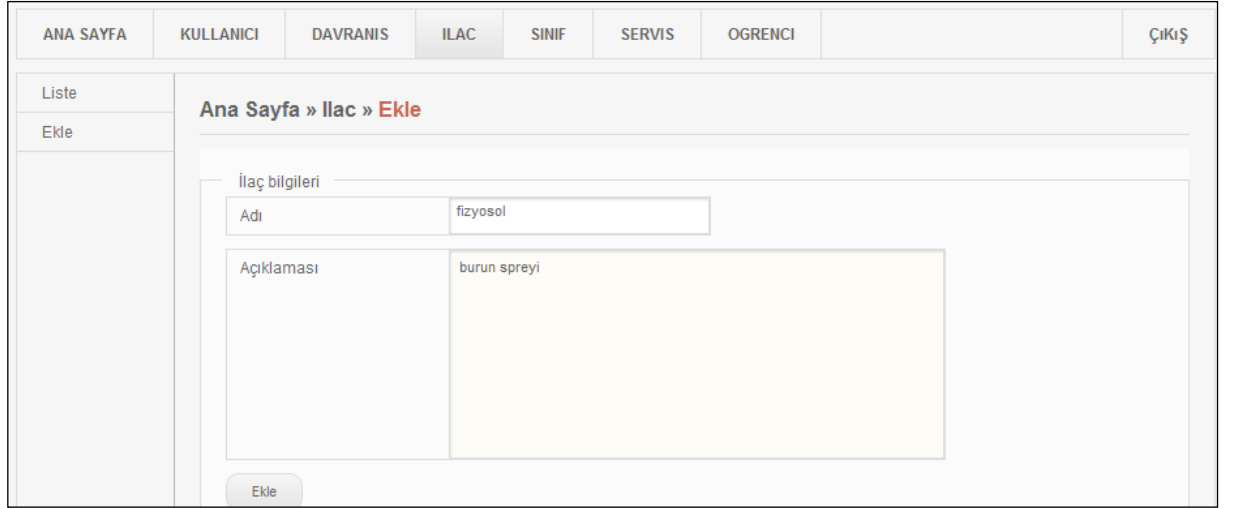
ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Ilac » Liste						
Ekle	ID	İlaç	Açıklama	Excel'e Aktar			
	1	asprin	bas agrisi	Duzenle	Sil		
	2	aferin	soguk alginligi	Duzenle	Sil		
	3	levetiron	titreme	Duzenle	Sil		
	4	ritalin	hiperaktivitede kullanılan bir ilaç	Duzenle	Sil		
	5	apranax	agri kesici	Duzenle	Sil		
							1

Şekil 39 İlaç listeleme ekranı görüntüsü

4.4.1 İLAÇ EKLEME EKRANI

Yönetici rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme yeni bir ilaç ekleyebilir. Yönetici, sisteme ekleyeceği ilaç adını ve açıklamasını ilaç bilgilerine girerek,“Ekle” etiketli tuşa bastığında bilgilerini girdiği ilacı veritabanına kaydeder.

Kayıt edilen ilaç için veri tabanında bulunan “drugs” ilaçlar tablosunda otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veri tabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » İlac » Ekle						
Ekle	İlaç bilgileri						
	Adı		fizyosol				
	Açıklaması		burun spreyi				
	Ekle						

Şekil 40 İlaç ekleme ekranı görüntüsü

4.4.2 İLAÇ DÜZENLEME

Yönetici bir ilaç kaydını düzenlemek istediğinde, ILAC Listesi menüsünden, ilaç bilgisini değiştirmek istediği ilacın hizasındaki “Düzenle” butonuna basar ve ilaç düzenleme formu açılır. İlaça ait bilgiler düzenlendikten sonra en alttaki “Kaydet” butonuna basıldığında ilaç bilgileri düzenlenmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Ilac » Duzenle						
Ekle	İlaç bilgileri						
	Adı	levetiron					
	Açıklama	tiroid hastalığı ile ilgili					
	<input type="button" value="Kaydet"/>						

Şekil 41 İlaç düzenleme ekranı görüntüsü

4.4.3 İLAÇ SİLME

Yönetici bir ilacı silmek istediğinde; ILAC Listesi menüsünde, silmek istediği ilacın hizasındaki “Silme” butonuna basar ve ilaca ait tüm bilgileri silmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Ilac » Liste						
Ekle	İlaç başarıyla silindi.						
	ID	İlaç	Açıklama	Excel'e Aktar			
	1	asprin	bas agrisi	Duzenle	Sil		
	2	aferin	soguk alginligi	Duzenle	Sil		
	3	levetiron	titreme	Duzenle	Sil		
	4	ritalin	hiperaktivitede kullanılan bir ilaç	Duzenle	Sil		
	5	apranax	agri kesici	Duzenle	Sil		
	7	fizyosol	burun spreyi	Duzenle	Sil		
							1

Şekil 42 İlaç silme sayfası ekran görüntüsü

4.5 SINIF LİSTELEME EKRANI

Ana sayfaya yönetici girişi ile sisteme giriş yapan kullanıcının “SINIF” butonuna bastığında sınıf listesi direk ekrana gelir. Bu çalışan; sayfada; Öncelikle; daha önce veritabanına girilmiş öğretmen ve sınıf adları listesi ekrana gelir. Bu sınıf listeleme ekranı üzerinde silme, düzenleme ve ekleme işlemlerine yer verilmiştir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Anasayfa » Sınıf » Liste						
Ekle	Excel'e Aktar 						
	ID	Öğretmen	Ad				
	1	sani kamis	9a	Düzenle	Sil		
	2	sani kamis	9b	Düzenle	Sil		
	3	altan aygün	10-A	Düzenle	Sil		
	4	saadet özgan	12/B	Düzenle	Sil		
	5	sani kamis	12-c	Düzenle	Sil		
				1			

Şekil 43 Sınıf listesi ekran görüntüsü

4.5.1 SINIF EKLEME EKRANI

Yönetici rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme yeni bir sınıf ekleyebilir. Yönetici, sisteme ekleyeceği sınıf şubesini ve öğretmen adı bilgilerini girerek,“Ekle” etiketli butona bastığında bilgilerini girdiği sınıfı, veritabanına kaydeder.

Kayıt edilen sınıf için veri tabanında bulunan “classes” sınıflar tablosunda otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veritabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
-----------	-----------	----------	------	-------	--------	---------	-------

Liste

Ekle

Ana Sayfa » Sınıf » Ekle

Sınıf bilgileri

Öğretmen altan aygün

Adı 11-D

Ekle

Şekil 44 Sınıf ekleme sayfası görüntüsü

4.5.2 SINIF DÜZENLEME

Yönetici bir sınıf kaydını düzenlemek istediğinde, SINIF Listesi menüsünden, bilgisini değiştirmek istediği sınıfın hizasındaki “Düzenle” butonuna basar ve Sınıf düzenleme formu açılır. Sınıfa ait bilgiler düzenlendikten sonra en alttaki “Ekle” butonuna bastığında sınıf bilgileri düzenlenmiş olur

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
-----------	-----------	----------	------	-------	--------	---------	-------

Liste

Ekle

Ana Sayfa » Sınıf » Düzenle

Sınıf bilgileri

Öğretmen sani kamis

Adı 9b

Ekle

Şekil 45 Sınıf düzenleme ekranı görüntüsü

4.5.3 SINIF SİLME

Yönetici bir sınıfı silmek istediğinde; SINIF Listesi menüsünden, silmek istediği sınıfın hizasındaki “Silme” butonuna basar ve sınıfa ait bilgileri silmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Sınıf » Liste						
Ekle	Sınıf başarıyla silindi.						
	ID	Öğretmen	Ad	Excel'e Aktar			
	1	sani kamis	9a	Düzenle	Sil		
	2	sani kamis	9b	Düzenle	Sil		
	3	altan aygün	10-A	Düzenle	Sil		
	4	saadet özgan	12/B	Düzenle	Sil		
	5	sani kamis	12-c	Düzenle	Sil		
	6	altan aygün	11-D	Düzenle	Sil		
	1						

Şekil 46 Sınıf silme ekran görüntüsü

4.6 SERVİS LİSTELEME EKRANI

Ana sayfaya yönetici girişi ile sisteme giriş yapan kullanıcının “SERVIS” butonuna bastığında servis listesi direk ekrana gelir. Çalışan bu sayfada; Öncelikle; veritabanına girilmiş servisin plakası ve sürücüye ait gerekli bilgilerin listesi ekrana gelir. Bu servis listeleme ekranı üzerinde silme, düzenleme ve ekleme işlemlerine yer verilmiştir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Servis » Liste						
Ekle	ID	Plaka	Sürücü Adı	Sürücü Adresi	Telefon Numarası	Telefon Numarası 2	Excel'e Akt
	1	34 rtr 454	Kamil	Falan filan pisman	233423432	334345353	Düzen
	1						

Şekil 47 Servis listesi ekran görüntüsü

4.6.1 SERVİS EKLEME EKRANI

Yönetici rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme öğrenci taşıma hizmeti için yeni bir servis ekleyebilir. Yönetici, sisteme ekleyeceği servisin plakasını ve sürücüye ait gerekli

bilgileri girerek, “Ekle” etiketli butona bastığında bilgilerini girdiği servisi veritabanına kaydeder.

Kayıt edilen servis için veritabanında bulunan “services” servisler tablosunda otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veri tabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Servis » Ekle						
Ekle	Servis bilgileri						
	Plaka numarası	34 db 4593					
	Şoförün adı soyadı	ferhat					
	Şoför telefonu	435355					
	Şoför telefonu 2	345465656					
	Şoförün adresi	rewtreytryuuytuyuyuyt					
	Ekle						

Şekil 48 Servis ekleme ekranı görüntüsü

4.6.2 SERVİS DÜZENLEME

Yönetici bir servis kaydını düzenlemek istediğinde, “SERVIS” Listesi menüsünden, bilgisini değiştirmek istediği servisin hizasındaki “Düzenle” butonuna basar ve Servis düzenleme formu açılır. Servise ve sürücüyü ait bilgiler düzenlendikten sonra en alttaki “Ekle” butonuna bastığında servis bilgileri düzenlenmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Servis » Düzenle						
Ekle	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px;"> <p>Servis bilgileri</p> <p>Plaka numarası <input type="text" value="34 rtr 454"/></p> <p>Şoförün adı soyadı <input type="text" value="Kamil"/></p> <p>Şoför telefonu <input type="text" value="233423432"/></p> <p>Şoför telefonu 2 <input type="text" value="5555555555555555"/></p> <p>Şoförün adresi <input type="text" value="Baş keserim gaz kesmemem"/></p> </div> <p style="text-align: center;"><input type="button" value="Ekle"/></p>						

Şekil 49 Servis düzenleme ekran görüntüsü

4.6.3 SERVİS SİLME

Yönetici bir servisin veya sürücünün bilgisini silmek istediğinde; “SERVIS” Listesi menüsünde, silmek istediği sınıfın hizasındaki “Silme” butonuna basar ve sınıfa ait bilgileri silmiş olur.

Ana Sayfa » Servis » Liste						
Sürücü Adı	Sürücü Adresi	Telefon Numarası	Telefon Numarası 2	Excel'e Aktar 		
Kamil	Baş keserim gaz kesmemem	233423432	5555555555555555	Düzenle	Sil	
3 ferhat	bir sonraki sefer	435355	345465656	Düzenle	Sil	
wirzivir	hgnhnhnhmhmh	546	56	Düzenle	Sil	
1						
Ana Sayfa » Servis » Liste						
Servis başarıyla silindi.						
ID	Plaka	Sürücü Adı	Sürücü Adresi	Telefon Numarası	Telefon Numarası 2	
1	34 rtr 454	Kamil	Baş keserim gaz kesmemem	233423432	5555555555555555	
2	34 db 4593	ferhat	bir sonraki sefer	435355	345465656	
1						

Şekil 50 Servis silme ekran görüntüsü

4.7 ÖĞRENCİ LİSTELEME EKRANI

“OGRENCI” butonuna basılmasıyla öğrenci listesi ekranına ulaşılır. Bu ekranda giriş yapan kullanıcı “Yönetici” veya “Öğretmen” kullanıcı gruplarından birine dahil ise tüm öğrenciler listelenir. “Veli” kullanıcı grubuna dahil bir kullanıcı ile giriş yapılmışsa bu ekranda sadece o kişinin velisi olduğu öğrenciler listelenir.

Bu sayfada her bir öğrenci için Detaylar, İlaç Günlüğü, Davranış günlüğü ve Sil butonları bulunmaktadır. Detaylar butonu “3.7.3 ÖĞRENCİ DETAYLARI EKRANI” başlığında anlatılan öğrenci detayları ekranına yönlenmek için kullanılır. İlaç Günlüğü butonu “3.7.4 İLAÇ GÜNLÜĞÜ EKRANI” başlığında detayları anlatılan ilaç günlüğü ekranına yönlenmek için kullanılır.

Ana sayfa’ya yönetici girişi ile sisteme giriş yapan kullanıcının “OGRENCI” butonuna bastığında öğrenci listesi direk ekrana gelir. Çalışan bu sayfada; öncelikle veritabanında “classes Table” dan, öğrenci sınıf bilgisi, “services table” dan da öğrencinin bindiği servis sürücüsünün adı çekilir. Sınıf ve sürücü adları ile birlikte daha önce veri tabanına girilmiş olan öğrenci adları ekrana gelir. Bu öğrenci listeleme ekranı üzerinde silme, düzenleme ve ekleme işlemlerine yer verilmiştir. Ayrıca, öğrenci ile ilgili Detaylar, İlaç günlüğü, Davranış günlüğü butonları da ekrana gelir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Öğrenci » Liste						
Ekle							
	Sınıf	Servis Sorumlusu	Adı	Soyadı	Excel'e Aktar 		
	9a	Kamil	Aydın	OK	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9a	Kamil	hüseyin	sönmez	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	burcu	yildiz	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	aykut	çaliskan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	fırat	sadan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	alperan	dogan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	12/B	Kamil	AYSE	AK	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	1						

Şekil 51 Öğrenci listesi ekran görüntüsü

4.7.1 ÖĞRENCİ EKLEME EKRANI

Yönetici rolüne sahip bir kullanıcının açabileceği bir web formudur. Bu form sayesinde yönetici sisteme yeni bir öğrenci ekleyebilir. Yönetici, sisteme ekleyeceği öğrencinin sınıfını, servis sürücüsünün adını buton yardımı ile seçer ve öğrencinin adını, soyadını yazarak,“Ekle” etiketli butona bastığında bilgilerini girdiği öğrenciyi veritabanına kaydeder.

Kayıt edilen öğrenci için veritabanında bulunan “students” öğrenciler tablosunda otomatik olarak bir ID (Primary Key) numarası oluşturulur. Veri tabanındaki tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesi ve kullanılacak görüntülerin (“View”) oluşturulmasında bu değer anahtar rolü oynayacaktır.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Öğrenci » Ekle						
Ekle	Öğrenci bilgileri						
	Sınıf	11-D					
	Servis	ferhat					
	Adı	muhammet					
	Soyadı	meriç					
	Ekle						

Şekil 52 Öğrenci ekleme ekran görüntüsü

4.7.2 ÖĞRENCİ SİLME

Yönetici bir öğrenciyi silmek istediğinde; “OGRENCI” Listesi menüsünde, silmek istediği öğrencinin isminin hizasındaki “Silme” butonuna basar ve öğrenciyeye ait bilgiler silinmiş olur.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Öğrenci » Liste						
Ekle	Öğrenci başarıyla silindi.						
	Sınıfı	Servis Sorumlusu	Adı	Soyadı	Excel'e Aktar		
	9a	Kamil	hüseyin	sönmez	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	burcu	yıldız	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	aykut	çaliskan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	firat	sadan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	alperan	dogan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	12/B	Kamil	AYSE	AK	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	11-D	ferhat	muhammet	meriç	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	1						

Şekil 53 Öğrenci silme ekranı görüntüsü

4.7.3 ÖĞRENCİ DETAYLARI EKRANI

Yönetici kullanıcı grubuna dahil bir kullanıcının “OGRENCI” butonuna bastığında öğrenci listesi direk ekrana gelir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Öğrenci » Liste						
Ekle							
	Sınıfı	Servis Sorumlusu	Adı	Soyadı	Excel'e Aktar		
	10-A	Kamil	firat	sadan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	alperan	dogan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9a	Kamil	hüseyin	sönmez	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	burcu	yıldız	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	aykut	çaliskan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	12/B	Kamil	AYSE	AK	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9a	Kamil	ÖZGE	hacar	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	11-D	ferhat	muhammet	meriç	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	11-D	ferhat	azime	senel	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	1 2						

Şekil 54 Öğrenci listesi ekranı görüntüsü

Bu açılan, sayfada; istenilen öğrencinin hizasındaki Detaylar butonuna tıklanarak detaylar menüsüne girilir. Detaylar menüsünde öğrenci bilgileri, veli bilgileri, düzenli kullanılan ilaçlar, alışkanlık davranışları bölümleri görülür.

Ana Sayfa » Öğrenci » **Detaylar**

Öğrenci bilgileri	
Adı	alperan
Soyadı	doğan
Sınıfı	10-A
Servis sorumlusu	Kamil

Veli bilgileri					
ID	Öğrenci ID	Kullanıcı ID	Veli Adı	İlişkisi	
9	3	332	ines kiremitçi	annesi	Detaylar Sil

Veli ekle

Düzenli kullanılan ilaçlar		
İlaç Adı	Açıklama	Excel'e Aktar
levetiron	qawsed	Detaylar Sil
SPRAM	wsixedc	Detaylar Sil

İlaç ekle

Alışkanlık davranışları		
Davranış Adı	Açıklama	Excel'e Aktar
tükürme	luluolyoio	Detaylar Sil

Davranış ekle

Şekil 55 Öğrenci detayları ekranı görüntüsü

Veli bilgileri					
ID	Öğrenci ID	Kullanıcı ID	Veli Adı	İlişkisi	
2	7	320	baran seftali	ERTG	Detaylar Sil
11	7	338	Kazim serinoglu	babasi	Detaylar Sil

Veli ekle

Şekil 56 Öğrenci detaylarında veli bilgileri menüsü

Öğrenci detayları menüsünde veli bilgilerinde “Veli Ekle “ butonuna tıklanarak “KULLANICI” menüsünden girilmiş veritabanında kayıtlı olan velilerden öğrencinin velisi olan kişinin isimi seçilir. Yakınlık derecesi yazılır. Sonra “Ekle” butonuna tıklanarak öğrenci velisi kaydedilir. Öğrenci detayları ekranına dönmek için de “tıklayınız” butonu seçilir. Öğrenci detayları ekranının veli bilgileri bölümünde, her veli ile ilgili olarak Detaylar ve Sil isimli iki buton bulunmaktadır. Bu butonlar sırasıyla ilgili veli kullanıcısının bilgilerinin

düzenlendiği sayfaya yönlendirilmesi ve ilgili öğrenci ile veli ilişkisinin silinmesi için kullanılabilir.

ANA SAYFA KULLANICI DAVRANIS ILAC SINIF SERVIS OGRENCI ÇIKIŞ

Liste Ekle

Ana Sayfa » Öğrenci » Veli ekle

Davranış bilgileri

Öğrenci detayları ekranına dönmek için [tıklayınız](#).

Veli: baran seftali

Yakınlık:

Ekle

baran seftali
necmiye karaman
ali hacar
ines kiremitçi
ayşe kazancı
muzaffer kabakçı
deniz ertürk
ilhami cink
Kazim serinoglu

Şekil 57 Öğrenci detaylarından veli ekleme görüntüsü

Düzenli kullanılan ilaçlar

İlaç Adı	Açıklama	Excel'e Aktar
ritalin	fdsgfdsgsg	Detaylar Sil

ilaç ekle

Şekil 58 Öğrenci detaylarından düzenli kullanılan ilaçlar menüsü

Öğrenci detayları ekranının düzenli kullanılan ilaç bilgileri bölümünde her ilaç ile ilgili olarak Detaylar ve Sil isimli iki buton bulunmaktadır. Bu butonlar sırasıyla kullanılan ilaç bilgilerinin düzenlendiği sayfaya yönlendirilmesi ve ilgili ilacın öğrenci ile ilişkisinin silinmesi için kullanılabilir.

Öğrenci detayları menüsünde düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden “İlaç Ekle” butonuna tıklanarak “ILAC” menüsünden girilmiş veritabanında kayıtlı olan ilaç ismi seçilir. Açıklama kısmı yazılır. Sonra “Ekle” butonuna tıklanarak ilaç kullanım girdisi yapılır ve ilaç kaydedilir. Öğrenci detayları ekranına dönmek için “Öğrenci detayları ekranına dönmek için tıklayınız” adlı buton seçilir.

Ana Sayfa » Öğrenci » İlaç ekle

Davranış bilgileri

Bu formda ekleyeceğiniz ilaç öğrencinin gün içerisinde kullandığı bir ilaç değil öğrencinin kullanımına bağımlı olduğu bir ilaç olmalıdır.

Günlük ilaç kullanımı girdisi yapmak için [tıklayınız](#).

Öğrenci detayları ekranına dönmek için [tıklayınız](#).

İlaç	asprin
Açıklama	asprin afetin levetiron ritalin apranax fizyosol SPRAM 1 2 3 RTERYRT

Ekle

Şekil 59 Öğrenci detaylarından bağlanılan ilaç ekleme menüsü

Öğrenci detaylarında düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden “Günlük ilaç kullanımı girdisi yapmak için tıklayınız” butonu seçilerek, öğrencinin kullandığı ilaç ile ilgili açıklama yazıp “Ekle” butonuna tıklayarak ekleyebilirsiniz. Ayrıca öğrencinin kullandığı başka ilaç varsa “Diğer ilaçlar” menüsünden ilaç adı seçip, açıklamasını yazıp “Ekle” butonuna basıp ekleyebilirsiniz. Öğrencinin kullandığı son 10 ilacın adı, açıklaması ve kullandığı zaman bilgisi verilir.

Ana Sayfa » Öğrenci » **ilaç günlüğü**

Düzenli kullanılan ilaçlar

İlaç adı	Kullanım açıklaması	
ritalin	8 saat ara ile	Ekle

Diğer ilaçlar

İlaç: [asprin](#)

Açıklama

Ekle

Kullanılan son 10 ilaç

İlaç adı	Kullanım açıklaması	Kullanım Tarihi	Excel'e Aktar
levetiron		19.01.2010 13:40:56	

Şekil 60 Düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden bağlanılan ilaç günlüğü görüntüsü

Alışkanlık davranışları

Davranış Adı	Açıklama	Excel'e Aktar
vurma	öyle böyle değil	Detaylar Sil

Davranış ekle

Şekil 61 Öğrenci detaylarından bağlanılan alışkanlık davranışları menüsü

Öğrenci detayları ekranının alışkanlık davranışları bölümünde öğrencinin yaptığı her davranış ile ilgili olarak Detaylar ve Sil isimli iki buton bulunmaktadır. Bu butonlar sırasıyla kullanılan davranış bilgilerinin düzenlendiği sayfaya yönlendirilmesi ve ilgili davranışın öğrenci ile ilişkisinin silinmesi için kullanılabilir.

Öğrenci detayları menüsünde alışkanlık davranışları menüsünden “Davranış Ekle” butonuna tıklanarak “DAVRANIS” menüsünden girilmiş veritabanında kayıtlı olan davranış isimi seçilir. Açıklama kısmı yazılır. Sonra “Ekle” butonuna tıklanarak seçilen davranışın girdisi yapılır ve kaydedilir.

Öğrenci detayları ekranına dönmek için de “Öğrenci detayları ekranına dönmek için tıklayınız” adlı buton seçilir.

ANA SAYFA KULLANICI DAVRANIŞ ILAC SINIF SERVİS OGRENCI ÇIKIŞ

Liste

Ekle

Ana Sayfa » Öğrenci » Davranış ekle

Davranış bilgileri

Bu formda ekleyeceğiniz davranış öğrencinin gün içerisinde sergilediği bir davranış değil öğrencinin alışkanlık haline getirdiği bir davranış olmalıdır.

Günlük davranış girdisi yapmak için [tıklayınız](#).

Öğrenci detayları ekranına dönmek için [tıklayınız](#).

Davranış ekomimi

Açıklama

Ekle

Şekil 62 Öğrenci detaylarından alışkanlık davranışları menüsünden davranış eklemesi

Öğrenci detaylarında alışkanlık davranışları menüsünden davranış eklenmesinde “Günlük davranış girdisi yapmak için tıklayınız” butonu seçilerek, öğrencinin davranışı ile ilgili açıklama yazıp “Ekle” butonuna tıklayarak ekleyebilirsiniz. Ayrıca öğrencinin uyguladığı başka bir davranış varsa “Diğer davranışlar” menüsünden davranış adı seçip, açıklamasını yazıp “Ekle” butonuna basıp ekleyebilirsiniz. Öğrencinin yaptığı son 10 davranışın adı, açıklaması ve gerçekleştirdiği zaman bilgisi verilmektedir.

Ana Sayfa » Öğrenci » Davranış günlüğü

Alışkanlık Davranışları

Davranış adı	Davranış açıklaması
vurma	hgghghgh

Ekle

Diğer davranışlar

Davranış:

Açıklama:

Ekle

Görülen son 10 davranış

Davranış adı	Açıklaması	Tarihi
vurma	yine aynisi	15.06.2010 14:26:50

Excel'e Aktar

Şekil 63 Öğrenci detaylarından davranış günlüğü ekran görüntüsü

4.7.4 ÖĞRENCİ İLAÇ GÜNLÜĞÜ

Yönetici kullanıcı grubuna dahil bir kullanıcının “OGRENCI” butonuna bastığında öğrenci listesi direk ekrana gelir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
Liste	Ana Sayfa » Öğrenci » Liste						Excel'e Aktar
Ekle	Sınıfı	Servis Sorumlusu	Adı	Soyadı	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	firat	sadan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	10-A	Kamil	alperan	dogan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9a	Kamil	hüseyin	sönmez	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	burcu	yildiz	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9b	Kamil	aykut	çaliskan	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	12/B	Kamil	AYSE	AK	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	9a	Kamil	ÖZGE	hacar	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	11-D	ferhat	muhammet	meriç	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
	11-D	ferhat	azime	senel	Detaylar	İlaç günlüğü	Davranış günlüğü Sil
					1	2	

Şekil 64 Öğrenci listesi ekranı

Bu çalışan; sayfada; istenilen öğrencinin hizasındaki ilaç günlüğü butonuna tıklanarak ilaç günlüğü menüsü ekrana gelir. İlaç günlüğü menüsünden düzenli kullanılan ilaçlar ve diğer ilaçlar bölümleri görülür.

Öğrenci ilaç günlüğü menüsünden öğrencinin kullandığı düzenli ilaç ile ilgili açıklama yazıp “Ekle” butonuna tıklayarak ekleyebilirsiniz. Ayrıca öğrencinin kullandığı başka ilaç varsa “Diğer ilaçlar” menüsünden ilaç adı seçip, açıklamasını yazıp “Ekle” butonuna tıklayıp ekleyebilirsiniz. Öğrencinin kullandığı son 10 ilacın adı, açıklaması ve kullandığı zaman bilgisi de verilir.

Ana Sayfa » Öğrenci » **İlaç günlüğü**

Düzenli kullanılan ilaçlar

İlaç adı	Kullanım açıklaması
ritalin	8 saat ara ile

Ekle

Diğer ilaçlar

İlaç: [asprin](#)

Açıklama:

Ekle

Kullanılan son 10 ilaç

İlaç adı	Kullanım açıklaması	Kullanım Tarihi	Excel'e Aktar
levetiron		19.01.2010 13:40:56	

Şekil 65 Düzenli kullanılan ilaçlar menüsünden bağlanılan ilaç günlüğü görüntüsü

4.7.5 ÖĞRENCİ DAVRANIŞ GÜNLÜĞÜ EKRANI

Yönetici kullanıcı grubuna dahil bir kullanıcının “OGRENCI” butonuna bastığında öğrenci listesi direk ekrana gelir. Şekil 64’te ki ekran görünüsü.

Bu alışan; sayfada; istenilen öğrencinin hizasındaki davranış günlüğü butonuna tıklandığında, davranış günlüğü menüsü ekrana gelir. Davranış günlüğü menüsünde alışkanlık davranışları ve diğer davranışlar olmak üzere iki bölüm görülür.

Ana Sayfa » Öğrenci » Davranış günlüğü

Alışkanlık Davranışları

Davranış adı	Davranış açıklaması	
vurma	hgghjhgjh	Ekle

Diğer davranışlar

Davranış:

Açıklama:

Ekle

Görülen son 10 davranış

Davranış adı	Açıklaması	Tarihi	Excel'e Aktar
vurma	yine aynisi	15.06.2010 14:26:50	

şekil 66 ğrenci detaylarından davranış günlüğü menüsü

Öğrenci davranış günlüğü menüsünden, alışkanlık davranışına ilgili açıklama yazılıp “Ekle” butonuna tıklanarak ekleye bilirsiniz. Ayrıca ğrencinin uyguladığı başka bir davranış varsa “Diğer davranışlar” menüsünden davranış adı seçilip, açıklamasını yazıp “Ekle” butonuna basıp ekleye bilirsiniz. Öğrencinin yaptığı son 10 davranışın adı, açıklaması ve davranışın gerçekleştiği zaman bilgisi verilmektedir.

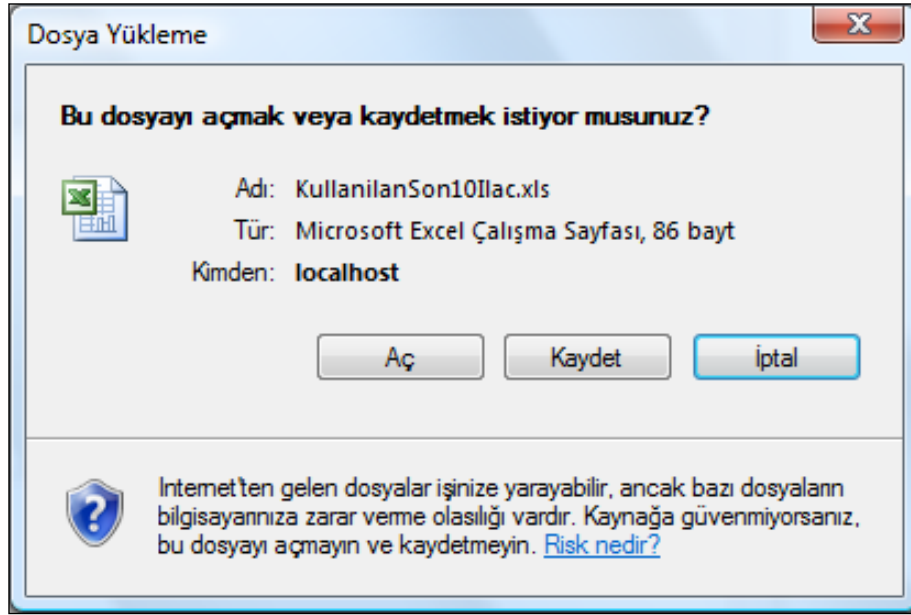
4.8 RAPORLAMA

Bu modül herhangi bir menü içerisinde şekildeki gibi ‘‘Excel’e Aktar’’ butonu varsa bu butona basıldığında veritabanında kayıtlı olan gerekli bilgiler, Excel çalışma sayfası olarak açılabilir veya kayıt edilebilir.

Şekil 67 Excel'e aktarma butonu

Bu uygulamada, web user kontrol sayfasından gelen parametreleri alarak Excel formatında ekranda gösterilmesini sağlar.

Şekil 68 Dosyayı Excel formatında açmak veya kaydetmek görüntüsü

‘‘Excel’e Aktar’’ butonuna basıldığında bu kontrollerdeki veriler MySQLDAL sayesinde veritabanındaki uygun tablolardan alınırlar. Kullanıcı çıktı sayfası almak istiyor ise Excel sayfası açıldıktan sonra bu işlem kullanıcıya bırakılmıştır.

Tablo 5 Örnek Excel çıktısı

ILAC ADI	ACIKLAMA	KULLANIM ZAMANI
ritalin	8 saat ara ile	17.06.2010 10:06
levetiron		19.01.2010 13:40

4.9 UYGULAMADAN ÇIKIŞ

Bu “ÇIKIŞ” butonu tıklandığında, kullanıcının sistemden çıkış yapmasını sağlar. Kullanıcı internet tarayıcısının “Back-Geri” butonunu kullandığında açılan sayfalarda işlem yapabilmektedir.

ANA SAYFA	KULLANICI	DAVRANIS	ILAC	SINIF	SERVIS	OGRENCI	ÇIKIŞ
	Ana Sayfa						

Şekil 69 Uygulamadan çıkış görüntüsü

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada örnek bir uygulama ortaya konulmuştur. Uygulamada tasarlanan veritabanı mimarisinin ve arayüzün nasıl oluşturulduğunu örnek bir uygulama ile göstererek bu ve benzeri uygulamaları geliştirmeyi düşünenlere fikir vermesi sağlanmıştır.

OÇEM merkezlerinde çalışan yönetici, öğretmen, usta öğretici, servis şoförü, otistik çocukların velileri ve en önemlisi otistik öğrencilerin gerekli bilgilerini, kullanıcı rolleri arasındaki ilişkileri güncel, tutarlı ve tanımlı bir standartta saklayabilen bir uygulama tasarlanmıştır. Farklı yetki gruplarındaki kullanıcılara hitap eden bir web tabanlı uygulama geliştirilmiş olup, otistik öğrencilerin yaşam kalitelerini ve öğrenme becerilerini daha iyi bir seviyeye taşınması beklenmelidir.

OÇEM merkezlerinde eğitim gören otistik öğrencilerin verilerinin tutulmasında en azından bir standart yakalanmaya çalışılmıştır. Bu tutulan ilaç bilgileri, davranış bilgileri ve kazanımları bilgileri otistik çocukların aileleri ve öğretmenlerine daha sonraki yapacakları çalışmalar için kolaylık sağlayacaktır. OÇEM merkezlerinde sıklıkla yönetici, öğretmen ve usta öğretici değişimi olmaktadır. Yapılan bu uygulama ile yeni gelen kişi otistik çocuğun eğitimine nereden ve nasıl başlayacağını daha iyi bir biçimde değerlendirecektir.

Otistiklerin %5 lik bir grubu yetenekler ve görsel zeka bakımından normal insanların çok ilerisinde olmaktadır. Bu tarz otistik öğrencilerde, ülkemizdeki OÇEM merkezlerinde diğer otistik öğrenciler ile aynı sınıflarda bulunmaktadır. Hazırlanan uygulama ile bu tür otistik öğrencilere daha kolay ulaşılması, yeteneklerinin ve görsel zekâlarının erken farkına varılmasını sağlamaktır. Gelişmiş ülkelerde bu tarz otistiklerin yeteneklerinden programcılıkta, tasarımda, resim müzik vb. branşlarda yararlanılmaktadır.

Bu uygulama ile üstün yetenekli otistiklerin erken keşfedilmesi ve yeteneklerinden en üst seviyede yararlanılarak ülkemizin çağdaş uygarlık seviyesine yaklaşmasına katkı sağlayacaktır. EK 1’ de verilen otizm tanısı almış bazı ünlüler gibi özel ve üstün yetenekli bir otistiği erken keşfetmek eğitim açısından bir başarı olacaktır.

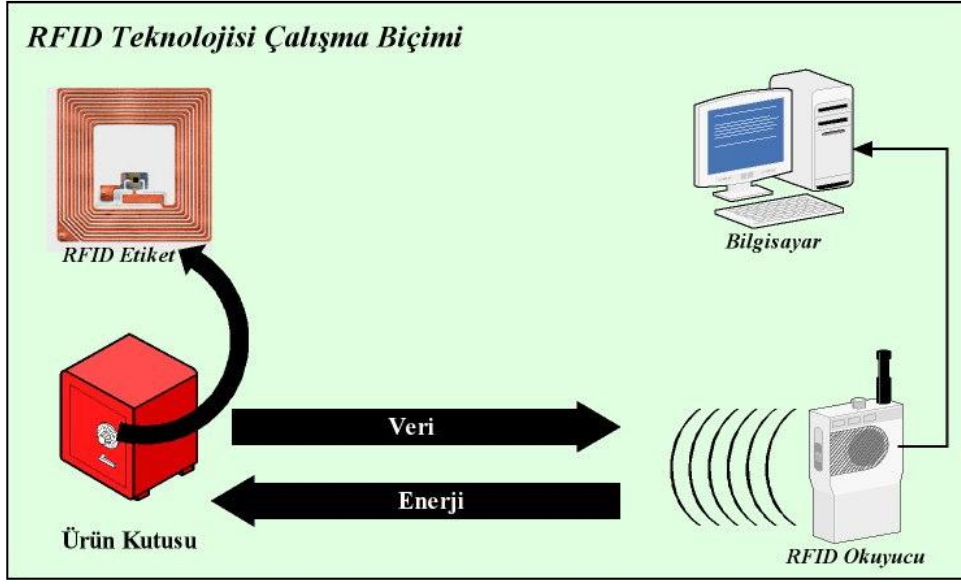
Bir araştırmaya göre ülkemizde 450.000 otistik bulunmaktadır. Ülkemizde bunların ancak %25 lik bir kesimi eğitim alabilmektedir ve bu eğitim alan otistik öğrenci kesiminin sürekliliği de tam olarak yoktur. Ayrıca otistik çocukların kaynaştırma eğitim ile normal okullara devam edemeyen kısmı için 15 yaşından sonra her hangi bir kurumda eğitim alabilme şansı da kısıtlıdır. Yaptığım bu uygulama ile daha geniş sayıda otistik çocuğun eğitim olanaklarından yararlanmasını hedeflenmiştir. Otistik öğrencilerin okula geldikleri servis bilgisi, okulda kazandıkları davranış bilgileri, istenmeyen davranış bilgileri, kullandıkları ilaç bilgileri, sorumlu öğretmen, veli takibi daha kolay yapılabilecek ve otistik öğrencilerin güvenlikleri daha kolay sağlanabilecektir.

T:C. Milli Eğitim Bakanlığının 31.05.2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde, “Otizmi olan bireylerin erken çocukluk döneminden başlayarak yetişkinlik dönemindeki iş ve mesleki eğitim programları dahil olmak üzere yaşam boyu süren kaliteli ve nitelikli bir özel eğitim hizmeti almaları, yetersizlik türüne, derecesine, bireyin yaşına ve öncelikli ihtiyaçlarına göre işlevsel olarak planlanmış eğitim programlarının uygulanması ve bu bireylere yönelik eğitim ortamlarının oluşturulması ile mümkün olabilmektedir” değerlendirmesi yapılmıştır [33].

Web tabanlı OÇEM uygulamasını kullanabilmek için alan adı, sabit IP si ve 7/24 saat çalışacak olan bir sunucuya ihtiyaç vardır. Hazırlanan bu OÇEM uygulamasında ekonomik şartlarıma göre uygun olan sunucu hizmetini ve ücretsiz olan MySql veri tabanı uygulamasını seçtik. Kullanıcı şifresi içinde MySql’in hazır fonksiyonu olan SHA1 algoritmasını kullandık. Uygulamanın kullanımında

bazı güvenlik açıklıkları oluşabilir. Daha kapsamlı çalışmalar için güçlü veritabanı uygulamalarının (Microsoft SQL, Oracle, vb.) kullanılmasında yarar vardır.

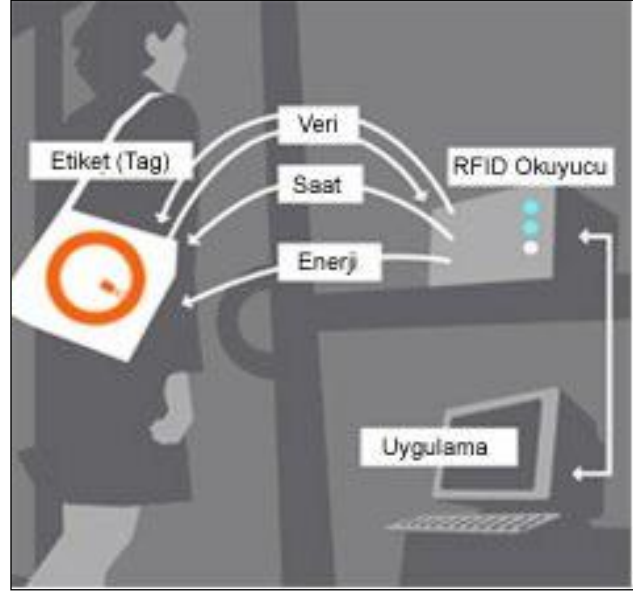
Web tabanlı OÇEM uygulamasının tasarlanması aşamasında ilk olarak anlık veri iletişimi ve otistik öğrencilerin güvenliği ve takibi için Radyo Frekanslı ile Tanımlama (RFID) teknolojisinden yararlanması düşünülmüştür. RFID sistemler yoğun olarak yüksek güvenlik gerektiren alanlarda, ödeme sistemlerinde, stok kontrol sistemlerinde ve hasta takibinde vb. kullanılmaktadır.

Şekil 70 RFID teknolojisi çalışma biçimi

Kaynak: [19].

RFID teknolojisinde veriler şifrelenerek iletilebildiğinden ve diğer birçok özelliği sayesinde güvenlik konusunda manyetik kartlardan da çok daha güvenlidir. Ayrıca fiziksel temas gerektirmemesi kullanım kolaylığı da sağlar. Örneğin RFID teknolojisi ile kimlik bilgileri cüzdanınızda iken okuyucuya okutulabilmektedir.

Şekil 71 RFID sisteminin temel bileşenleri

Kaynak: RFID sisteminin temel bileşenleri (Brooks Automation. 2005)

RFID teknolojisi ile otistik öğrencilerin takibi ve verilerinin güncellenmesi önemli ölçüde kolaylaşacaktır. RFID teknolojisi hasta takip sistemlerinde kullanılmaktadır. Bu alanda kullanılabilir ise şekil 3'te tasarladığım otistik bireylere yönelik gerçek zamanlı veri akışını sağlayacak merkezi bir veritabanı uygulaması içinde kullanılabilir. Ancak kullanıcı girişleri için güçlü bir şifreleme algoritmasına ihtiyaç vardır. RFID teknolojisinin farklı uygulama alanları EK 5'te verilmiştir.

RFID teknolojisi ile oluşturulacak takip kontrol sisteminde bu uygulamayı yöneten kullanıcının özel hayata, insani özelliklere ve etik kurallara önemli ölçüde dikkat etmesi gerekmektedir. Çünkü hayatlarını kolaylaştırmak ve daha güvenli bir ortamda yaşamasını istediklerimiz ne bir araba ne de stok kontrol uyguladığımız eşya. Sonuçta, takip ve kontrol ettiklerimiz birer insandır.

KAYNAKLAR

- [1] PARLAK, S. "*Otistik çocuğa sahip annelerin empatik becerilerinin incelenmesi*", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul,2006
- [2] ÇAKIR, Z. "*Özürli takip sistemi*", Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Matematik Bilgisayar Anabilim Dalı Bilgi Teknolojileri Bölümü, İstanbul, 2009
- [3] Otizm Dünyası, Makaleler,"*Yüksek fonksiyonlu otistiklerin eğitiminde faydalanabilecek bilgiler*", <http://otizm-autism.tr.gg/>, 12.07.2010
- [4] DIŞLIKLİ, S. "*24-36 Aylık otistik çocukların sosyal ve duygusal gelişim özelliklerinin incelenmesi*", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı Ankara 2007.
- [5] BAYRAKTAR, E. "*Görsel sanatlar eğitiminin otistik çocuklar üzerindeki etkileri*", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim İş Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara, 2007.
- [6] YILDIZ, S. "*Bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla özürliüler için geleceğe bir kapı açmak*", Makale, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research Volume 3 / 11 Bahar 2010
- [7] KÜRKÇÜOĞLU, B.Ü, "*Otistik özellik gösteren çocuklara bire-bir öğretimde etkinlikler içi ve arası seçim fırsatları sunmanın etkilerinin karşılaştırılması*", Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Özel Eğitim Anabilim Dalı, Eskişehir 2007.
- [8] YANARDAĞ, M. "*Otistik çocuklarda farklı egzersiz uygulamalarının motor performans ve stereotip davranışlar üzerine etkileri*", Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Fizyoterapistliği Programı, Ankara 2007.
- [9] GÜNAL, A. "*Otistik Çocuklarda duyu motor ve kognitif yeteneklerin günlük yaşam aktivitelerinin kalitesine etkisi*", Hacettepe Üniversitesi,

Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş ve Uğraşı Tedavisi Programı, Ankara, 2007.

- [10] ALTUNEL, M. “*Otistik özellik gösteren öğrencilere soru cevaplama becerilerinin öğretiminde küçük grup düzenlemesi ile sunulan eş zamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği*”, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Eskişehir 2007.
- [11] KOYUNCU, M. “*Karşılıklı yoğunlaştırılmış etkileşim yönteminin otizmli çocuklarda iletişim becerilerinin gelişimine etkisinin değerlendirilmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Eğitim Anabilim Dalı, Konya, 2009.
- [12] ALPAYTAÇ, S. “*Otizm üzerine Türkiye’den örnek bir vaka incelemesi*”, Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Bölümü, İstanbul, 2007.
- [13] Dr. BAYKARA, B. “*Otistik çocukların anne-babalarında, geniş otizm fenotipinin nörobilişsel görünümünün araştırılması*”, Uzmanlık Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi “Çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, 2003.
- [14] ZETEROĞLU, E.Ş. “*Yirmibeş-yetmişiki aylar arasındaki otistik çocukların gelişimlerinin incelenmesi*”, Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara 2006.
- [15] Yrd.Doç.Dr. SAATÇİOĞLU, Y.Ö. “*RFID teknolojisi: Fırsatlar, engeller ve örnek uygulamalar*”, Makale, Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi Yüksek Okulu, İzmir, 2009. yasar.saatci@deu.edu.tr.
- [16] KILINÇ, T. “*RFID sistemlerinin incelenmesi ve sağlık sektöründe kullanılması*”, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul 2007.
- [17] KIŞ, M. “*RFID ve scrom tabanlı, kullanıcı uyumlu mobil öğrenme sistemi gerçekleştirimi*,” Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir 2006.

- [18] UÇKUN, C. “*Modeling and analysis of radio frequency identification (RFID) technology within the supply chain, Master of Science*”, Yüksek Lisans Tezi, Koç Üniversitesi, Graduate School of Sciences and Engineering, İstanbul 2006.
- [19] PALA, Z. “*RFID teknolojisi ile otomasyon sistemine örnek bir uygulama*”, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Anabilim Dalı, Van, 2007.
- [20] ATAMAN, A. “*Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitime Giriş*”. Gündüz Yayıncılık, 2003
- [21] KORKMAZ, B, “*Otizme Genel Bir Bakış*” Sapiens Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Dergisi. İstanbul, Mayıs 2005.
- [22] PERSSON, S.B., “*AQ Otistik Zeka ve Seviyeleri Otizm*”. Sistem Yayıncılık. İstanbul.2000
- [23] National Institute of Mental Health, Autism NIH Publization September 1997.
- [24] KORKMAZ, B., “*Yağmur Çocuklar Otizm Nedir?*” .Doğan Kitap. İstanbul.2000.
- [25] TOHUM Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı Eğitim Kitaplığı-2 “*Otizimde Tedavi ve Eğitim Yaklaşımları Semineri*”. İstanbul.2004
- [26] FAZLIOĞLU, Y. “*Otizimli Çocuklarda İletişim Becerilerinin Geliştirilmesi ve PECS*.”1.İzmir Uluslar arası Otizm ve Özel Eğitim Sempozyumu.2005
- [27] DARICA, ABİDOĞLU ve GÜMÜŞCÜ, “*Otizim ve Otistik Çocuklar*” Özgür Yayınları İstanbul, 2002.
- [28] KAYAALP, V.İ., “*SOS! Otizm ve İletişim Problemi Olan Çocukların Eğitimi*”. Evrim Yayınevi. İstanbul.2000.
- [29] AUTOMATION, B. RFID Division,2005 “*RFID sisteminin temel bileşenleri*”,
www.ready4rfid.com/rfid_index.php/menu=rfid_basic&spr=e,
(05.03.2010).

- [30] DEMİRKOL, Z. “C# ile ASP.NET 3.5 Visual Studio 2008, KODLABB”, İstanbul, 2009
- [31] ,ALGAN, S. “Her Yönüyle C#,” Pusul Yayınları, Ağustos, İstanbul, 2009
- [32] UÇAR, Ö. “Engelli çocuklar için yapay zeka tabanlı eğitim destek araçları geliştirilmesi”, Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı, Edirne, 2007.
- [33] T.C. MEB. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sayı: B.08.0.ÖRG.0.20.03.04.200.56/2484, Konu: Otizm. (01.06.2009)
- [34] TAN O., KORKMAZ, İ., GİDİŞ, O., UYGUN, S.,”Hasta takip sistemlerinde RFID uygulaması”, Makale, AB’09, Harran Üniversitesi,11.02.2009. ab.org.tr/ab09/sunum/178.pdf (26.07.2010)

Web Adresleri:

- [1.] <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek1.htm> (03.11.2009)
- [2.] <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek3.htm> (03.11.2009)
- [3.] <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek3.htm> (03.11.2009)
- [4.] <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek2.htm> (03.11.2009)
- [5.] <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek4.htm> (03.11.2009)
- [6.] <http://www.technovelgy.com/> How is RFID used inside a living body.mht (21.07.2010)
- [7.] <http://otizm-autism.tr.gg/>, (12.04.2010)
- [8.] www.otizm.org. (14.04.2010)
- [9.] www.sosyalhizmetuzmani.com (14.04.2010)
- [10.] <http://www.otizmoted.com/56/otizm-tanisi-almis-unluler> (18.05.2010)
- [11.] <http://www.sts-rfid.com/index1.html> (09.11.2009)
- [12.] <http://meyerrfid.com> (09.11.2009)
- [13.] <http://www.mysqlnedir.com/> (05.12.2009)
- [14.] http://www.uzmanweb.net/forum/web_tasarimi_yardim_ve_destek_hatti/html_nedirnasil_kullanilir-t402.0.html (12.03.2010)
- [15.] <http://www.sqlmanager.net/en/products/studio/mysql> (17.06.2010)
- [16.] <http://www.hackhell.com/kriptoloji/485024-sha1-secure-hash-algorithm.html>
- [17.] <http://www.technovelgy.com/> How is RFID used inside a living body.mht (21.07.2010)
- [18.] <http://www.bilgininadresi.net/Madde/56451/MD5-%E2%80%93-SHA1-Nedir> (20.07.2010)
- [19.] www.elecfans.com/.../2009-5/20095811404868.gif (20.07.2010)
- [20.] <http://www.ab.org.tr/ab09/sunum/178.pdf> (26.07.2010)

EK 1 OTİZİM TANISI ALMIŞ BAZI ÜNLÜLER

- Hikari Oe, Japon besteci
- Bhumi Jensen, Taylan prensi, King Bhumibol Adulyadej'in torunu ; 2004'te Hint okyanusunda meydana gelen depremin neden olduğu Tsunami'de boğularak hayatını kaybetti
- Stephen Wiltshire, İngiliz mimar
- Caiseal Mor A Blessing and a Curse: Autism and Me'in yazarı, fantastik hikayeler en iyi satanlar arasında girmiştir, müzisyen ve sanatçı
- Jane Austen, 1775-1817, İngiliz romancı, Pride&Prejudice'ın yazarı
- Béla Bartók, 1881-1945, Macar Besteci
- Ludwig van Beethoven, 1770-1827, Alman/Viyanalı müzisyen
- Anton Bruckner, 1824-1896, Avusturyalı Besteci
- Emily Dickinson, 1830-1886, Amerikan şair
- Thomas Edison, 1847-1931, Amerikan mucit
- Albert Einstein, 1879-1955, Alman/Amerikalı fizikçi
- Henry Ford, 1863-1947, Amerikalı sanayici
- Oliver Heaviside, 1850-1925, İngiliz fizikçi
- Thomas Jefferson, 1743-1826, Amerikan politikacı
- Carl Jung, 1875-1961, İsviçreli psikoanalist
- Franz Kafka, 1883-1924, Çek yazar
- Wasily Kandinsky, 1866-1944, Rus/Fransız ressam
- Charles Rennie Mackintosh, 1868-1928, İskoç mimar ve tasarımcı
- Gustav Mahler, 1860-1911, Çek/Avusturyalı
- Wolfgang Amadeus Mozart, 1756-1791, Avusturyalı besteci
- Isaac Newton, 1642-1727, İngiliz matematikçi ve fizikçi
- Friedrich Nietzsche, 1844-1900, Alman filozof
- George Bernard Shaw, 1856-1950, İrlandalı oyun yazarı,
- Richard Strauss, 1864-1949, Alman besteci

- Nikola Tesla, 1856-1943, Sırp/Amerikalı bilim adamı, elektrikli motorların muciti
- Vincent Van Gogh, 1853-1890, Hollandalı ressam
- Taylor Crowe, sanatçı ve avukat
- Christopher Knowles, Amerikan şair
- Jasmine O'Neill, Through the Eyes of Aliens yazarı
- Birger Sellin, Alman yazar

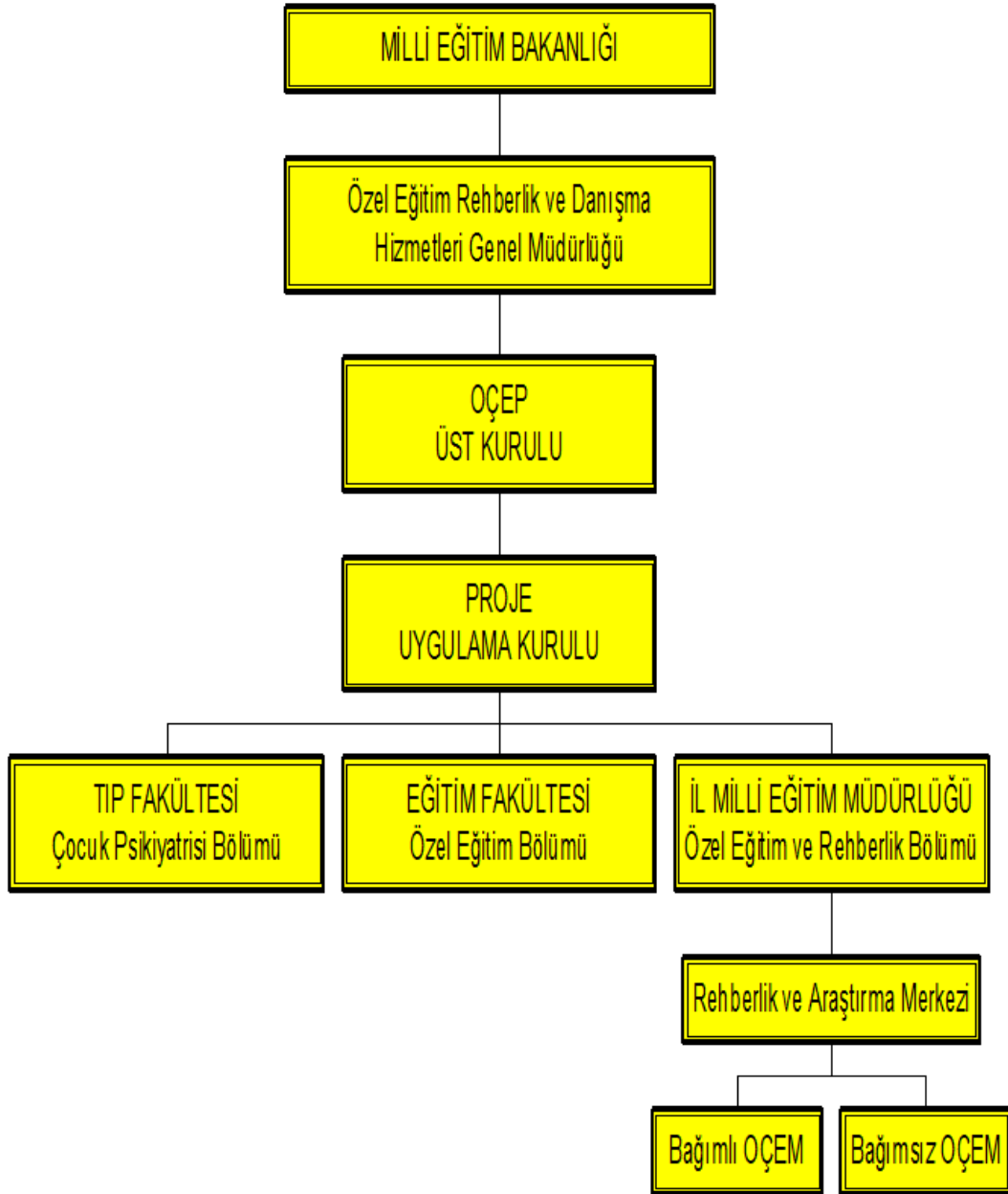
Kaynak: <http://www.otizmoted.com/56/otizm-tanisi-almis-unluler> (12.07.2010)

EK 2 KARŞILIKLAR SÖZLÜĞÜ

(İngilizce-Türkçe)

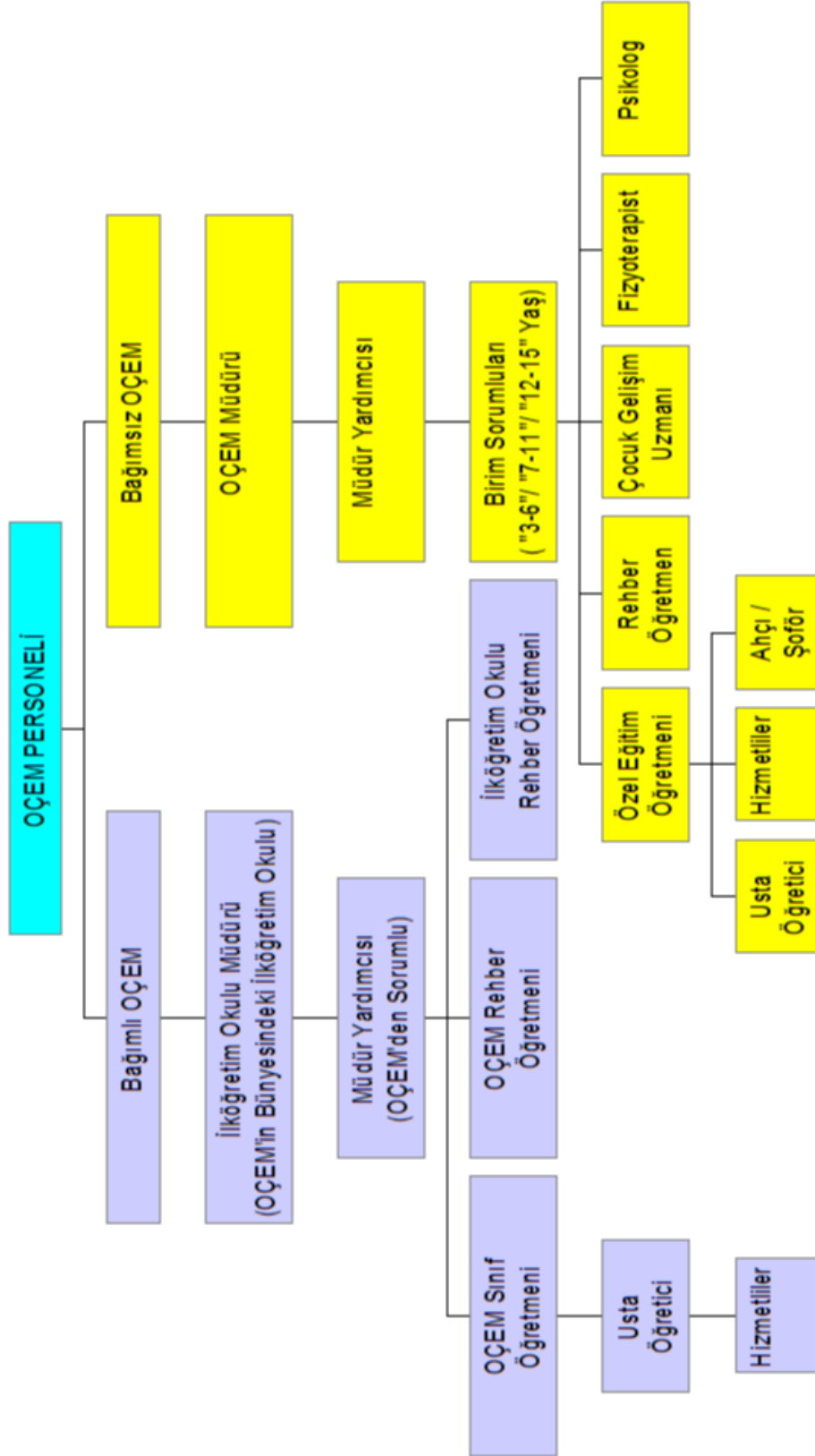
Control	: Kontrol
Data	: Veri
Delete	: Sil
Field	: Alan
Foreign Keys	: Yabancı Anahtar
Hyper Text	: Hiper Metin
Management	: Yönetim
Master Page	: Ana Sayfa
Pop Up	: Açılır Pencere
Primary Key	: Birincil Anahtar
Report	: Rapor
Select	: Seç
Show Detail	: Ayrıntı Gösterme
Text Box	: Metin Kutusu
Update	: Güncelle-Düzenle
User Control	: Kullanıcı Kontrolü
Value	: Değer
View	: Görünüm

EK 3 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI OÇEP ŞEMASI

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek2.htm> (03.11.2009)

EK 4 OÇEM PERSONELİ ŞEMASI

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/PROJELER/ocep/Ek4.htm> (03.11.2009)

EK 5 RFID TEKNOLOJİSİ UYGULAMA ALANLARI

Lojistik

RFID sistemler ile lojistik alanda katma değeri oldukça yüksek uygulamalar geliştirebilmektedir. Depo yönetimi, liman yönetimi, üretim taşımacılık ilk akla gelen lojistik uygulamalardır.

Oteller, Tatilköyleri, Aquaparklar

Personel verimliliğini artırıcı projeler, ayırıcı ziyaretçiler için değer yaratacak uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

Sağlık sektörü

Sağlık kuruluşları RFID' yi hastaların ilaçlarını zamanında verebilmek ve tıbbi cihazlardan yeterli verimi almak, hasta takibi yapmak için kullanılmaktadır.

Askeri uygulamalar

Hassas ve tehlikeli malzemenin takibi, personelin yönlendirilmesi ve kontrolü başlıca kullanım alanlarıdır.

İnsanlar üzerinde uygulama

RFID çip yerleştirilmiş insan eli

Giriş kartı uygulaması

Kaynak: <http://www.technovelgy.com/> How is RFID used inside a living body.mht (21.07.2010)

EK 6 SHA-1 NEDİR VE KULLANIM ALANLARI NELERDİR

Özetleme fonksiyonlarından olan SHA-1 herhangi bir uzunluktaki bir metnin sabit uzunluktaki özetini oluşturur. Bu özet, veri bütünlüğü ve kimlik doğrulaması ile ilgili uygulamalarda temel yapıtaşı haline gelmiş ve e-posta şifreleme uygulamaları, güvenli uzaktan ulaşım uygulamaları, özel bilgisayar ağları gibi birçok uygulamada kullanılmıştır.

Özetleme Fonksiyonlarının Özellikleri

1. Özetlenecek mesajın boyutu önemli değildir.
2. Mesaj özeti sabit uzunluktadır.
3. Verilen herhangi bir mesajın özeti kolay hesaplanmalıdır.
4. $H(x)$ tek yönlü ve çakışmalara dayanıklı olmalıdır.

SHA-1 Özetleme Fonksiyonu

SHA (Secure Hash Algorithm – Güvenli Özetleme Algoritması), Amerika'nın ulusal güvenlik kurumu olan NSA (National Security Agency) tarafından tasarlanmıştır. 1993 yılında FIPS PUB 180 standardında yayınlanmıştır. Sıkıştırma fonksiyonundaki küçük bir değişiklikle 2 yıl sonra tekrar NSA tarafından SHA-1 adında FIPS 180-1 de yayınlanmıştır.

SHA-1, uzunluğu en fazla 264 bit olan mesajları girdi olarak kullanır ve 160 bitlik mesaj özeti üretir. Bu işlem sırasında, ilk önce mesajı 512 bitlik bloklara ayırır ve gerekirse son bloğun uzunluğunu 512 bite tamamlar. 160 bitlik mesaj özeti üreten SHA-1 çakışmalara karşı 80 bitlik güvenlik sağlar.

Bu iterasyonda mesajın 512 bitlik bloğu alınır ve 16 bitlik kelimelere ($m_0, m_1, m_2, \dots, m_{15}$) çevrilir. Daha sonra bu kelimeler, $m_i = (m_{i-3} + m_{i-8} + m_{i-14} + m_{i-16}) \ll 1$ fonksiyonu kullanılarak 2560 bite genişletilir. 20 matematiksel fonksiyon içeren bu iterasyonlar 4 tur çalıştırılır ve 160 bitlik mesaj özeti oluşturulur.

Mesaj Uzunluğu 264

Blok Uzunluğu 512

Mesaj Özeti 160

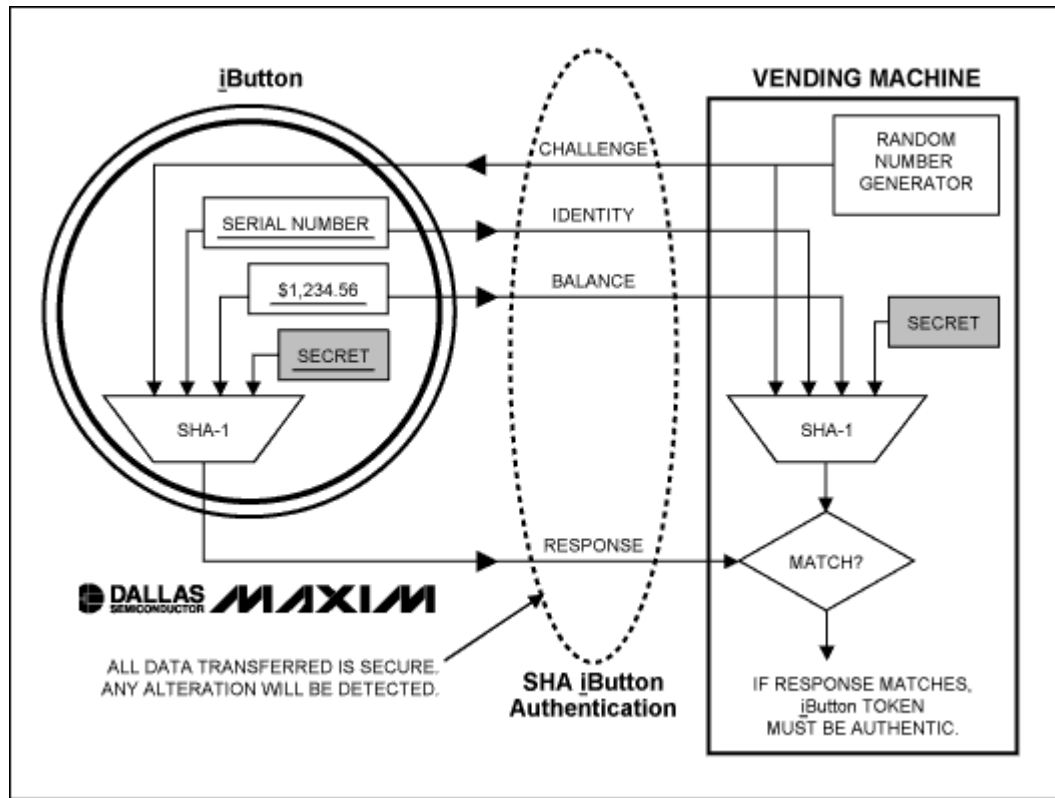
Güvenlik 80

Referans:

SHA1 Cryptographic Hash Update, Systems Experts – Noll, L. J.

Koç, Ç. K. “Özet (Hash) fonksiyonları üzerine”, BT Haber, Sayı:567, 2006

Kaynak: <http://www.bilgininadresi.net/Madde/56451/MD5-%E2%80%93SHA1-Nedir> (20.07.2010)

Şekil 72 SHA-1 kimlik doğrulama algoritması

Kaynak: www.elecfans.com/.../2009-5/20095811404868.gif (20.07.2010)

ÖZGEÇMİŞ

14 Elim 1975 tarihi Bartın ili Ulus ilçesi doğumluyum. İlk ve orta okul eğitimimi Bartın da, Liseyi İstanbul Tuzla Teknik ve E.M.L lisesinde 1993 yılında tamamladım. (1994 -1998) yıllarında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümünü bitirdim. 20.10. 1999 tarihinde İstanbul ilinde matematik dersi öğretmeni olarak göreve başladım. 2000-2001 yılı Iğdır da askerlik görevimi yaptım. (2004-2006) yıllarında İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orta Öğretim Matematik Alan Öğretmenliği Programında tezsiz yüksek lisans yaptım. Halen Şişli Lisesinde Matematik öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Evli ve bir çocuk babasıyım.

Altan AYGÜN